

ŽELEZAR

Predsednik CK ZKS Franc Popit v Železarni

Včeraj 18. februarja je našo Železarno obiskal predsednik centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije Franc POPIT.

V dopoldanskih urah je imel razgovor s komunisti iz uprave podjetja, samoupravnih organov in družbeno-političnih organizacij, popoldan pa razgovor s skupino komunistov proizvajalcev.

Več o obisku predsednika Popita bomo objavili v prihodnji številki.

16. seja delavskega sveta Železarne Stabilizacijski ukrepi tudi v Železarni

Predsednik delavskega sveta Železarne Franc Kobentar je sklical v ponedeljek 15. februarja 1971 16. sejo, na kateri je predlagal za dnevni red: spremembe v politiki izvajanja gospodarskega načrta v stabilizacijskih pogojih, politiko nagrajevanja v 1971. letu, sprejem dopolnitev in sprememb pravilnika o odgovornosti na delu in pravilnika o urejanju stanovanjskih vprašanj delavcev ter tekoče zadeve.

Na začetku te pomembne seje delavskega sveta Železarne je glavni direktor tovarne poročal o izvrševanju sklepov zadnjih dveh sej, nato pa je

obrazložil spremembe, ki bi jih morali sprejeti v politiki izvajanja gospodarskega načrta Železarne za leto 1971 v sedanjih stabilizacijskih pogojih. Po temeljiti obrazložitvi novih pogojev, ki so jih obrazložili direktorji sektorjev in po izčrpni razpravi so nato sprejeli te zaključke in sklepe:

1. Zadrževati dobit (izplen) in specifične porabe na planiranih vrednostih.
2. Optimalno izkoriščati naprave, zlasti tiste, ki proizvajajo visoko akumulativne proizvode.
3. Glede na nove tržne možnosti je treba izdelati nov optimalni proizvodni program za vsak posamezni obrat in celo grupo proizvodov.
4. Prvenstveno je treba realizirati tiste projekte srednjeročnega razvojnega programa, ki pospešujejo predelavo jekla.
5. Spremeniti prodajno in nabavno politiko in sicer: — povečati izvoz na konvertibilno področje in uvoz s klirinškega področja,

— zmanjšati uvoz s konvertibilnega področja in izvoz na klirinško področje,

— začasnno povečati dinamiko letno obvezanih dobav na konvertibilno področje.

6. Zadrževati cene za domače osnovne surovine čim dlje na dosedanjem nivoju (ruda, staro železo, koks itd.).

7. Zahtevati veljavnost mehanizma cen proizvodov 114 veje po odloku ZIS.

Nato so še pooblastili odbor za poslovno politiko, da eventuelne spremembe oziroma primere sproti rešuje, delavskemu svetu Železarne pa o tem poroča na prvi naslednji seji.

Upravi tovarne pa so naročili, da napravi vlogo na ustrezne republiške organe, da zagotovijo izplačilo osebnih dohodkov glede na doseženo proizvodnjo.

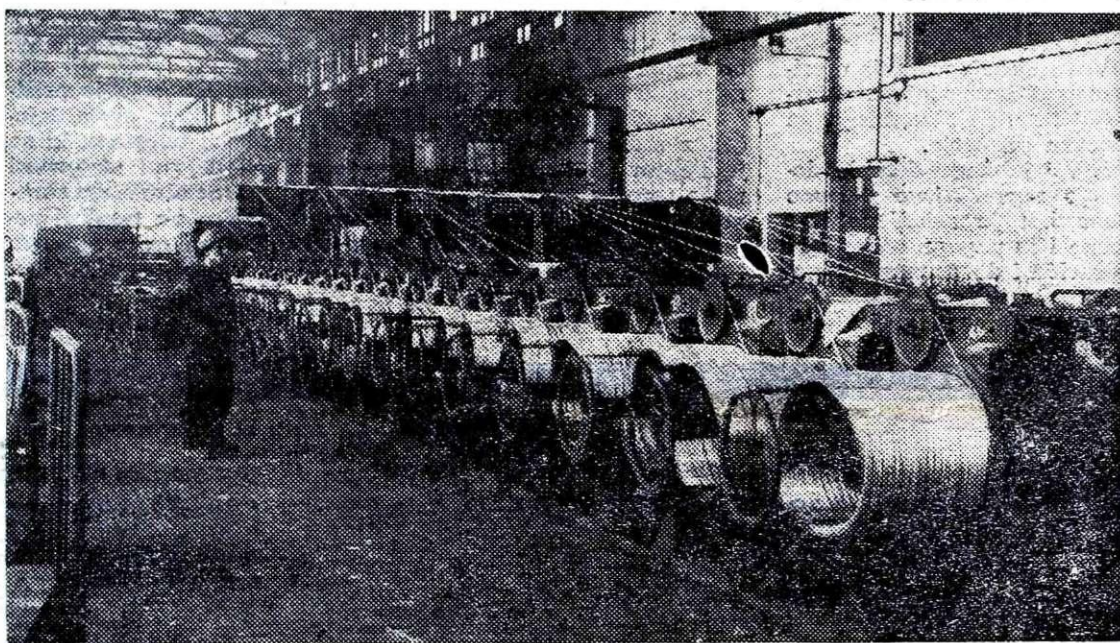
V naslednji točki dnevnega reda so obravnavali politiko nagrajevanja v letu 1971 na podlagi poročila o problematiki nagrajevanja, ki ga je imel direktor sektorja za ekonomiko in na podlagi predlogov zaključkov, ki jih je predložil odbor za dohodek in nagrajevanje. Po izčrpni razpravi so nato sprejeli vse predlagane sklepe, ki jih v celoti objavljamo:

1. Kategorizacija delovnih mest bo tudi v bodoče primarna osnova za nagrajevanje. Zaradi sprememb v minulem letu je treba obstoječo kategorizacijo delovnih mest temeljito pregledati in jo obnavljati le, če se spremenijo pogoji in zahtevnost dela. Pridne delavce, delavce z daljšim delovnim stažem, deficitarna delovna mesta in podobno pa je zato treba reševati z drugimi oblikami stimulacij. Analizirati je treba 8., 9. in 10. kategorijo, ker shematski prikaz sedanjega stanja v primerjavi s shematskim stanjem kategorij pri startu kaže, da odstopa 8. kategorija. Predvsem je treba ugotoviti razloge, zakaj 8. kategorija odstopa.

2. Ceniki ostanejo tudi v bodoče kot osnovno merilo za oblikovanje mase osebnega dohodka. V 1971. letu se starta s ceniki, ki imajo sedanjo vrednost 100 % in se popravi le tem obratom:

plavžu	za + 10 %
martinarni	za + 8 %
šametarni	za + 10 %
žebljarni	za + 10 %
vzdrževanju	za + 6 %
upravnim službam	za — 4 %

Ceniki s temi korekturami veljajo v principu skozi vse (Nadaljevanje na 2. str.)

Navijalec pocinkane žice v pocinkovalnici — predelovalni obrati

5. redna seja konference ZK Železarne

Zrela in prodorna ocena sedanjega stanja

V četrtek, 11. februarja je bila peta redna seja konference ZK Železarne, kateri so poleg članov konference prisostvovali tudi komunisti člani samoupravnih organov, uprave podjetja in vodstev družbenopolitičnih organizacij. Kot gostje so se konference udeležili član CK ZKS Martin Košir, sekretar medobčinskega sveta ZK za Gorenjsko Polde Kežžar in sekretar občinske konference ZK Jesenice Pavel Lotrič. Uvodnemu referatu, ki ga je imel sekretar tovarniške konference ZK Železarne inž. Tone Varl, ki smo ga v celoti objavili v zadnji številki Železarka, je sledila zelo odločna, preudarna in prodorna razprava, v kateri je sodelovalo petnajst govornikov.

Posebnost konference je bila v tem, da se kljub izredno težkemu položaju, v katerem se je znašel delovni kolektiv po razvrednotenju dinarja in zaradi nekaterih podražitev, razprave niso spremenile v jamranje ali obtoževanje, ampak v trezno in preudarno analizo vzrokov, ki so pripeljali do inflacije in sedanjega stanja gospodarstva ter vseh posledic. Kritično so se soočili s stanjem v Železarni in odprli vrsto nalog, ki stojijo pred delovnim kolektivom za ublažitev posledic devalvacije

in podražitev. Odločno in jasno so se zavzeli za dolgoročne in stabilne sistemske ukrepe in politiko v gospodarstvu, v katerem metalurgji ne iščejo nikakršnih privilegijev, ampak samo enakopraven položaj ostalim gospodarskim vejam. Jasno pa so postavili tudi zahtevo rešitve oblikovanja cen na osnovi paritete, kar bo med drugim pomagalo odstraniti posledice razvrednotenja dinarja in podražitev, ker delovni kolektiv kljub prizadevanjem in notranjim ukrepom ne bo zmožgel nadoknaditi vsega.

Komunisti so na seji konference govorili tudi o številnih nerešenih vprašanjih znotraj delovnega kolektiva, tako s področja kadrovske politike, nagrajevanja in medsebojnih odnosov in drugo. Močan podatek na konferenci pa je

veljal tudi skrb za delovnega človeka in njegove življenjske pogoje, ki je bila zaradi objektivnih in subjektivnih vzrokov precej zapostavljena.

Razprave posameznih govornikov bomo objavili v prihodnji številki.

Za poživitev dejavnosti društev inženirjev in tehnikov na Jesenicah

V sredo, dne 10. 2. 1971 so se v klubskih prostorih Društva inženirjev in tehnikov v Kazini zbrali nekateri predstavniki društev na razširjeni seji občinskega odbora Društva inženirjev in tehnikov.

Zaradi pomembnosti objavljamo nekatere zaključke tega razgovora:

Bolj ali manj uspešno delujejo na Jesenicah naslednja društva: metalurško, elektro, strojno, kemično in sekcije:

varilska, gradbena in livarska.

Doslej so domnevali, da so vsa društva in sekcije združene kot člani v občinskem društvu inženirjev in tehnikov (Nadalj. na 3. str.)

Stabilizacijski ukrepi tudi v Železarni

(Nadaljevanje s 1. strani)
leto, vendar se lahko zaradi objektivnih pogojev proizvodnje mesečno popravi oblikovana masa brez spremembe cenika, vsake tri mesece pa je treba cenike obvezno analizirati in izvesti korekturo, če se pokažejo čezmerna odstopanja.

3. Norme bodo tudi v bodoče instrument notranje delitve osebnih dohodkov. Za delavce na delovnih mestih na katerih so določene tehnične norme je treba poiskati dodatno stimulacijo (dvojna obračunska postavka), ker s tehnično normo prevzemajo večji riziko. Vse analize je treba usmeriti v to, da se v tovarni uvede čimveč tehničnih norm.

Služba za študij dela in časov je dolžna v sodelovanju z obratovodstvi uvajati tehnične norme, jih gojiti in si prizadevati, da se problematika norm rešuje v skladu z veljavnim pravilnikom.

4. Premije ostanejo v sedanjih oblikah in se bodo uveljavljale po sedanjih kriterijih. Število premijskih upravičencev mora biti omejeno izključno na tiste delavce, ki neposredno vplivajo na boljši rezultat dela.

5. Naš sistem nagrajevanja se lahko dopolnjuje z uvajanjem različnih oblik stimulacije, vendar le za tiste kategorije delavcev, ki na svojih delovnih mestih lahko vplivajo in pripomorejo k boljšim rezultatom dela v tovarni.

6. V letu 1971 je treba rešiti vprašanje oblikovanja rezerv tako na nivoju tovarne kot na nivoju delovne enote. Z rezervami tovarne bo razpolagal odbor za dohodek in nagrajevanje, z rezervami delovnih enot pa komisije za nagrajevanje pri svetih delovnih enot in bodo namenjene izravnavi osebnih dohodkov med posameznimi obrati oziroma delovnimi enotami, skladno s prej navedenim sklepom točka 2.

Oblikovanje rezerv in izravnavo osebnih dohodkov se izvaja po določenem avtomatičnem postopku:

— Osnova za uravnavanje osebnih dohodkov tovarne je predvideno poprečje 1.450 din na osebo izračunano in določeno glede na število delovnih in plačanih dni za vsak mesec posebej.

— Če se z oblikovanjem osebnega dohodka in črpanjem iz razmejitev preseže ta osnova, se razlika obvezno odvaža v rezervno osebnega dohodka tovarne, če pa je oblikovanje in črpanje za več kot 3 % slabše od osnove se do 97 % dodajo potrebna sredstva iz rezerve.

— Rezervo osebnega dohodka bo odbor za dohodek in nagrajevanje uporabljal za uravnavanje osebnega dohodka tovarne med posameznimi

meseci in za eventualna izjemna posojila obratom, če delovne enote ne bi imele rezervnih sredstev.

— Osnova za uravnavanje osebnih dohodkov v delovni enoti in med obrati je določeno ali doseženo poprečje tovarne, pomnoženo z indeksom osebnega dohodka obrata.

— Obrati, ki presežejo 105 % tako izračunane osnove, morajo razliko obvezno odvesti v rezervni sklad delovne enote.

— Obratom, ki ne dosežejo 97 % tako izračunane osnove se iz rezerve delovne enote doda toliko sredstev, da dosežejo izplačilo 97 %.

7. Z organizacijskim predpisom je treba določiti potek predlaganja in reševanja tekoče problematike nagrajevanja.

8. Problematiko nagrajevanja deficitarnih delovnih mest, bo odbor za dohodek in nagrajevanje reševal za vsak primer posebej na predlog in na osnovi utemeljitve kadrovske službe.

9. Glede nagrajevanja neposrednih organizatorjev dela: delovodij, asistentov in obratovodij je treba:

— nagrajevanje delovodij in asistentov vezati na nivo in uspeh obrata, ne pa na poprečje norm,

— nagrajevanje prvih asistentov in obratovodij vezati na realizacijo tovarne in z določenim procentom tudi na uspeh njihovih obratov.

10. Sektor za ekonomiko mora pripraviti predlog kako bodo uresničena določila statuta glede oblikovanja in delitve osebnega dohodka na nivoju delovnih enot in glede pristojnosti komisij za nagrajevanje v delovnih enotah ter odbora za dohodek in nagrajevanje v zvezi s tem.

Se vedno v tej točki dnevnega reda seje so obravnavali predlog kadrovskega sektorja o nagrajevanju jubilarov dela, ki ga je kadrovski sektor pripravil na podlagi iniciative in stališč tovarniškega odbora osnovne organizacije sindikata. Na podlagi tega predloga je delavski svet Železarni glede nagrajevanja jubilarov dela sprejel te sklepe:

1. Jubilanti dela so vsi delavci, ki so zaposleni v železarni neprekinjeno: 5, 10, 15, 20, 25, 30 in 40 let.

2. Dopustne prekinitve, ki se odštevajo od skupno dosežene delovne dobe so:

— odhod v JLA na odsluženje vojnega roka,

— začasna invalidska upokojitev,

— opravljanje voljene funkcije v predstavniških organih družbeno političnih organizacij in oblasti ter

— je železarna poslala delavca na redni študij ali izpopolnjevanje.

Pogoj je, da je bil delavec pred prekinitvijo in takoj po prekinitvi zaposlen v Železarni.

V delovno dobo brez odbitka in kot da prekinitve ni nastopila se šteje udeležba v NOB in doba internacije v II. svetovni vojni, če mu je ta doba priznana od pristojnega organa in pod pogojem, da je bil prizadeti pred vstopom v NOB ali pred internacijo ter takoj po prekinitvi iz navedenih razlogov zaposlen v Železarni.

V delovno dobo se šteje tudi zaposlitev v drugem podjetju v obdobju 1945–1951, če je bil prizadeti premeščen v drugo podjetje z odločbo pristojnega državnega organa in se je po preteku obvezne premitve ponovno zaposlil v Železarni.

Vsa sporna vprašanja o priznavanju neprekinjene delovne dobe rešuje komisija za delovna razmerja.

3. Vsi jubilanti dela, ki dosežejo neprekinjeno delovno dobo kot je sklenjeno pod točko 1 in pogojih točke 2 so upravičeni do denarne nagra-

de, odvisne od doseženih let. Poleg denarne nagrade pa se jubilarom dela z 10, 20 in 30 let delovne dobe podelijo bronaste, srebrne in zlate jubilejne značke. Delavcem s 40 let delovne dobe pa poleg denarne nagrade še posebne jubilejne plakete.

4. Denarne nagrade, značke in plakete se podeljujejo enkrat na leto za vse, ki v tem letu dosežejo jubilejno delovno dobo in to zadnji delovni dan pred praznikom dela 1. majem. Pogoj je, da so na dan podelitve v delovnem razmerju z Železarno, kar ne velja za tiste, ki bodo od 1. januarja do dneva podelitve upokojeni.

5. Nagrajevanje jubilarov dela se prične v letu 1972. Kadrovski sektor mora pripraviti ustreznih pravilnik, ki bo konkretno določal višino nagrad in sprejeta stališča.

6. Da bi leta 1972 lahko pričeli z rednim nagrajevanjem jubilarov dela, se letos izplača vsem, ki so bili zaposleni v Železarni pred 31/12/1969 posebna nagrada. Nagrada se izplača tako, da dobijo tisti,

ki so se zaposlili v Železarni od 1/1-1969 do 31/12-1969 in so na dan podelitve v delovnem razmerju z Železarno 60 din, za vsako nadaljno leto zaposlitve, ki se ugotavlja po letu vstopa na delo v Železarno in po kriterijih točke 2 pa še nadaljnjih 20 din. (Glej objavljeno tablico).

Nato so sklenili da letos ostanejo isti regresni za letne dopuste kot so veljali v lanskem letu in se bodo dodeljevali po istih principih. Odobrili so oziroma sprejeli pravilnik o odgovornosti delavcev na delu, pravilnik o urejanju stanovanjskih vprašanj delavcev in navodilo za opravljanje železniškega prometa na tirih industrijske železnice v tovarni. Odobrili so še uporabo sredstev amortizacije v letu 1971 in vzeli na znanje sklepe skupne seje občinskega zbora in zbora delovnih skupnosti občine Jesenice, ki je bila dne 14/1-1971 po vprašanju stanja, nastalega v Železarni po ukinitvi dovoza z železnico, po vprašanju nelikvidnosti in novogradnje hladne valjarne.

Ob zaključku seje je predsednik delavskega sveta Železarni prebral telegram, ki so ga poslali delovni skupnosti rudarskega metalurškega kombinata Zenica ob tragični nesreči velikega števila njihovih delavcev v predoru Vranduk.

Petega marca se bodo srečale ekipe osnovnih šol radovljiške in jeseniške občine

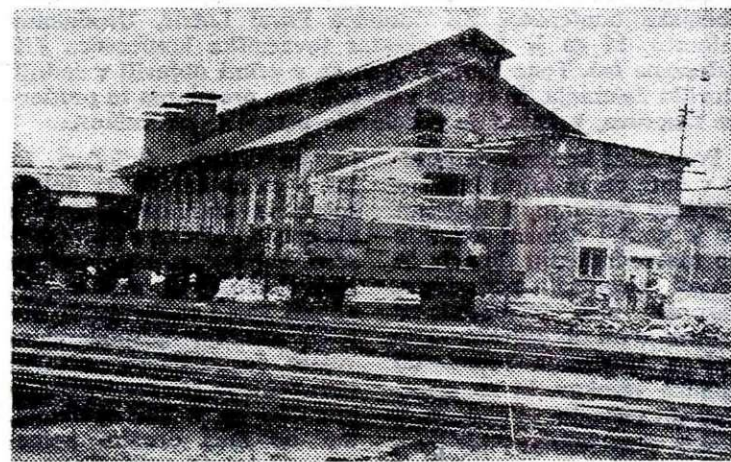
Na razpis javnega tekmovanja »Kaj več in znaš o jeseniški železarni, njeni zgodovini, sedanjosti in prihodnosti«, ki ga je posredoval kadrovski sektor Železarni vsem osnovnim šolam radovljiške in jeseniške občine, se je prijavilo enajst osnovnih šol, oziroma vse razen osnovne šole Lesce. Svoje ekipe so prijavile osnovne šole: Tone Čufar in Prežihov Voranc Jesenice, Koroška Bela, Zirovnica, Mojstrana, Kranjska gora, Radovljica, Bled, Bohinjska Bistrica, Gorje in Lipnica.

Te dni so vse osnovne šole že prejele obvestilo, da bo javno tekmovanje 5. marca ob 17. uri v gledališki dvorani na Jesenicah. Šolske ekipe, ki so sestavljene iz učencev osmih razredov, bodo odgovarjale vsaka na tri vprašanja. Prvo bo iz zgodovine razvoja železarstva na Gorenjskem, dve vprašanja pa se bosta ločeno ali sestavljeno na-

našali na vlogo železarstva v našem nacionalnem, jugoslovanskem in svetovnem gospodarstvu, tehnologijo metalurgije oz. železarstva, današnjo proizvodnjo Železarni in njeno perspektivo ter poklice, ki jih usposablja železarski izobraževalni center Železarni. O vsem tem so šole pravočasno

prejele ustrezno pismeno gradivo. Na javnem tekmovanju bo sodeloval tudi zabavni orkester Jeseniških železarjev.

To je samo ena izmed oblik, ki jih je kadrovska služba uvrstila v svoj program dela za povečanje interesa pri mladih ljudeh za Železarno in železarske poklice.

Nekdanjo halo jeklovleka je DE transport preuredila za vzdrževanje cestnih vozil, samohodnih dvigal in viličarjev. Pred halo so uredili cesto in položili asfalt, kjer pred popravilom perejo vozila.

SEKCIJE IN DRUŠTVA ING. IN TEHNIKOV OBČ. JESENICE KOORDINIRANI PROGRAM STROKOVNIH PREDAVANJ

za 1971 leto I. POLLETJE

Naziv naprave, stroja	I. kvartal												II. kvartal											
	Januar				Februar				Marec				April				Maj				Junij			
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
1. ING. MESEC - VARJENJE LEGIR. KONST. JEKL.																								
2. ING. JEZERŠEK - NOVA HLADNA VALJARNA																								
3. ING. SOKLIČ - MEHANIKA VESOLJSKIH POLETOV																								
4.																								
5. ING. VIČARJEVA - SODOBNA VISOKA GRAD. NA JESENIC.																								
6. ING. MLAKAR - KONG. MEDNAR. INSTIT. ZA VARJENJE																								
7. ING. KRAMAR - PERSPEKTIVE SLOV. EL. MREŽE																								
8. - EKON. NOVAT. DEJ. V Ž. IN VLOGA ING. TEH.																								
9. ESKURZIJA V ŽEL. RAVNE - ŠTORE																								
10. DR. R. JAZANCEV - KLIMA IN ZDRAVJE																								
11. ING. JENKO - SPEKTRALNA ANALIZA																								
12. - VLOGA RAČUN. V PROCESNI TEHNIKI																								
Koordinativni odbor:																								

(nadalj. s 1. strani)

kov. Resnično pa ni bilo tako. Občinsko društvo inženirjev in tehnikov nikoli ni bilo dokončno registrirano in po zadnjih navodilih kot društvo tudi ne more obstajati. Zato je sklenjeno, da se izvoljeni odbor preimenuje v koordinacijski odbor.

Razen te zelo pomembne odločitve so še sprejeli naslednje sklepe:

● Koordinacijski odbor naj se izključno ukvarja s programiranjem in koordiniranjem strokovne in druge dejavnosti društev.

● Finančna sredstva na žiro računu koordinacijskega odbora se razdele društvom

po ključu števila registriranih članov.

● Društva in sekcije, ki še nimajo svojih žiro računov, naj prične postopek za uvedbo ali naj takoj odprejo na banki hranilno knjižico.

● Sp-ejet je program strokovnih predavanj za I. polletje 1971.

● Sprejeto je stališče, da v jesenskem delu društva razširijo dejavnost iz okvirov ozke strokovnosti na splošna družbena področja.

Po seji je bilo predavanje o novi hladni valjarni. Nad 50 udeležencev predavanja je gotovo spodbudno jamstvo za uspešno izvedbo našega programa.

LESTVICA IN IZRAČUN NAGRAD ZA NEPREKINJENO DELO V ŽELEZARNI JESENICE

Začetek dela v letu	Štev. let do 31. 12. 70	Število oseb	Višina nagrade na osebo	Skupaj
1969	1	251	60	15.060
1968	2	299	80	23.920
1967	3	148	100	14.800
1966	4	235	120	28.200
1965	5	231	140	32.340
1964	6	217	160	34.720
1963	7	200	180	36.000
1962	8	182	200	36.400
1961	9	213	220	46.860
1960	10	244	240	58.560
1959	11	166	260	43.160
1958	12	177	280	49.560
1957	13	180	300	54.000
1956	14	163	320	52.160
1955	15	190	340	64.600
1954	16	224	360	80.640
1953	17	179	380	68.020
1952	18	189	400	75.600
1951	19	152	420	63.840
1950	20	147	440	64.680
1949	21	187	460	86.020
1948	22	253	480	121.440
1947	23	230	500	115.000
1946	24	243	520	126.360
1945	25	94	540	50.760
1944	26	34	560	19.040
1943	27	35	580	20.300
1942	28	28	600	16.800
1941	29	43	620	26.660
1940	30	31	640	19.840
1939	31	37	660	24.420
1938	32	26	680	17.680
1937	33	33	700	23.100
1936	34	18	720	12.960
1935	35	11	740	8.140
1934	36	5	760	3.800
1933	37	2	780	1.560
1932	38	4	800	1.600
1931	39	—	820	—
1930	40	3	840	2.520
SKUPAJ:		5.304		1.641.120

Radioaktivni izotopi in njihova uporaba

(nadaljevanje in konec)

Ko uporabljamo izotope, v glavnem razlikujemo dva načina in to prvi način, da se izotop meša z osnovno materialo ter drugi pri katerem material ni v direktni zvezi z izotopom, temveč ga žarki (gama, beta) samo preševajo. Velikokrat nam je potrebno zasledovati poti nekaterih snovi, ki nastopajo v majhnih količinah, pri tem pa nastane problem, kako jih najlaže označiti. Z uporabo izotopov je to postalo zelo enostavno. Snov, ki nas zanima, označimo z radioaktivnim izotopom in zasledujemo gibanje z indikatorji radioaktivnega žarčenja (Geigerjevimi števci). Če na primer hočemo vedeti, koliko je v ingotu vključkov od šamotne obloge peči, označimo opeko z radioaktivnim izotopom in zasledujemo drobce šamota količinsko do končnega izdelka z občutljivimi indikatorji. Za ta merjenja največ uporabljamo oksid radioaktivnega kroma CrO₃.

Če dodamo obrabnim delom strojnih elementov (čepi, ležaji), ki so težko dostopni radioaktivni izotopi železa Fe⁵⁶, lahko zasledujemo obrabo v vsedlinah olja.

V plavžih in ostalih metalurških pečeh je zelo važno, da vemo kdaj je obloga izrabljena. Brez izotopov je to ugotavljanje bolj ali manj nezanesljivo. Če pa vgradimo na kritičnih mestih izotope, na primer kobalta Co⁶⁰, lahko dnevno zasledujemo obrabo obloge. Tisti nivo taline v peči lahko zasledujemo z izotopi. To je posebno važno, kjer je agregat težko dostopen in so druga merjenja nemogoča.

V naši železarni bomo na novi aglomeraciji signalizirali nivo materialov v silosih s pomočjo radioaktivnih izoto-

pov. Na eni strani silosa imamo radioaktivni izotop, na drugi pa Geigerjev števec z relejem. Če je silos v tem nivoju prazen, je rele pritegnjen in signalizira. Ko pa pride material do tega nivoja, se žarčenje tako zmanjša, da rele popusti in signalizira material na tem nivoju. V vsakem silosu signaliziramo minimalni in maksimalni nivo.

Tudi merjenje debeline je z izotopi zelo poenostavljeno. Na eni strani merjenca (primer: jekleni trak) imamo izotop, na drugi pa merilec sevanja. Z debelino se spreminja jakost sevanja in tako lahko direktno odčitavamo debelino. Izotope, ki sevajo gama žarke, lahko uporabimo mesto dragih Röntgenskih apar-

tov pri defektoskopiji, to je pri preiskavi materialov in zvarov glede na notranje napake.

Razumljiva je uporaba izotopa kot strel vodila. Na jambilor montiramo radioaktivni izotop, običajno kobalt 60. Le ta jonizira zrak, ki nastane provoden in odvaža statično elektriko po jambiloru v zemljo. Tak strel vodilo zadošča v polmeru 150 m. Te strel vodne naprave proizvajamo že pri nas (Elind Valjevo).

To je le majhen del primerov uporabnosti izotopov, v se lahko najde v strokovni literaturi Delo z izotopi zahteva upoštevanje varnostnih predpisov, kajti znano je, da so radioaktivni žarki zelo nevarni za organizem. Če pa se držimo vseh varnostnih ukrepov pa ni nevarnosti, da pride do poškodb s sevanjem.

Janez Vehar

Obvestila kolektivu ● Obvestila kolektivu ●

Dežurna služba

	telefon	v pisarni	doma
SOBOTA, 20. februarja:			
inž. Božidar BARTELJ, valjarna 2400	638		81/453
NEDELJA, 21. februarja:			
inž. Janez BIDOVEC, CPD	240		790/44
PONEDELJEK, 22. februarja:			
dr. inž. Marin GABROVSEK, TKR	380		732
TOREK, 23. februarja:			
Anton GROSELJ, valjarna žice Bela	852		790/17
SREDA, 24. februarja:			
Edi CENČEK, tehnične službe vzdrževanja	548		727
ČETRTEK, 25. februarja:			
Teodor OKROŽNIK, gradbeno vzdrževanje	577		739
PETEK, 26. februarja:			
inž. Feliks BEŠTER, RTA	262		790/59

Dežurna služba traja od datuma nastopa ob 7. uri do naslednjega dne do 7. ure. Kolikor dežurnega ni v pisarni ali doma, kličite glavnega vratarja na telefon 410. Morebitne spremembe dežurnih so razvidne iz obvestil, ki jih vsako soboto objavljamo na razpisnih deskah pri vseh vratarjih.

Tajništvo tehničnega in proizvodnega direktorja

Obvestila kolektivu ● Obvestila kolektivu ●

Mladi o sebi, svojih problemih, nalogah in perspektivah

Gojenci vojaške akademije na Jesenicah

V četrtek dopoldne je prispela na Jesenice skupina štidesetih gojencev »vojaške akademije, kopenske vojske« iz Beograda, pod vodstvom majorja Grujića.

Skupina si je pod strokovnim vodstvom ogledala obrate železarne: plovž, martinarno in žebljarno ter muzej. Žal je zmanjkalo časa, da bi si ogledali še nove obrate na Belci.

Po ogledu železarne so skupino sprejeli člani predsedstva občinske in tovarniške konference ZMS ter nekaj predstavnikov iz železarskega izobraževalnega centra.

Predsednik tovarniške konference ZMS, Miro Ipavec, je gojence seznanil s položajem železarne in delom mladinske organizacije v podjetju, gojenci pa so se zanimali še za mnoge stvari, predvsem za možnosti mladih za izobraževanje in za višino osebnih dohodkov.

Po sproščenem razgovoru so si gostje in gostitelji izmenjali simbolična darila: vsak gojenec je dobil značko Zveze mladine, gojenci pa so članom predsedstva razdelili slike o delu in učenju gojencev akademije.

Za prijetno počititev je poskrbel Oder mladih, ki ga vodi Stanka Geršakova. Oder se je predstavil z recitacijami domačih, jeseniških pesnikov, v drugem delu pa z recitacijami slovenskega pesniškega genija, Franceta Prešerna.

Seminar v Radovljici

Na torkovi seji sekretariata tovarniške konference ZMS so še enkrat pregledali program in potek celodnevne seminarja, ki bo jutri, v soboto v Grajskem dvoru v Radovljici za vodstvene in perspektivne člane mladinske organizacije.

Temu prvemu seminarju bo čez tri tedne sledil naslednji. Mladinci, ki niso prejeli vabila in se seminarja želijo udeležiti, naj se takoj prijavijo na TK ZMS, tel. 218.

Program vsebuje predavanje predsednika TK ZMS železarne Mira Ipavca o vlogi ZM v podjetju, mag. Janeza Škerjanca o delitvi dohodka in spremembah v federaciji, po kosilu pa bo Veljko Rus govoril o psihologiji dela.

Razprava na občinski konferenci

Na letni konferenci občinske konference ZM v nedeljo, 31. januarja je posebno pozornost s svojo razpravo vzbudil Stane Boštjančič, član občinske konference ZM Kranj, član predsedstva republiške konference ZMS in kot smo zvedeli tudi kandidat za sekretarja zvezne konference ZM Jugoslavije. Ne samo zaradi zanimivosti, temveč tudi zaradi aktualnosti, saj so misli Staneta Boštjančiča ne samo osnova že obstoječega, temveč predvsem bodočega političnega programa mladih v Sloveniji, povzemamo njegovo razpravo v nekoliko skrajšani obliki.

Stane Boštjančič je v razpravi pravzaprav nadaljeval misel predsednika tovarniške konference ZM železarne Mira Ipavca, ki je govoril o nujnosti ne samo zadostnih sredstev za delo mladih, temveč tudi o nujnosti profesionalnega mladinskega sekretarja v železarni. Stane Boštjančič je takole dejal: Menim, da je mladina nesrečen otrok družine, v kateri starši dajejo vse za avto, skoraj nič pa za vzgojo. Vprašanje potrebnosti poklicnega dela na družbeno političnem področju je smešno, saj bi moral obveščati družbeni princip, da se družbeno koristno delo tudi primerno financira. In med družbeno koristno delo šteje prav gotovo tudi dejavnost zveze mladine, ki je ponavadi odvisna od dobre ali slabe volje tistih, ki vodijo proračun, ne pa od dejanskega odnosa družbe do mladine.

Ob primernih sredstvih bi mladinska organizacija šele lahko odigrala vlogo, kakršno razglajajo dokumenti ZK in drugih družbeno političnih organizacij. Ponavadi vsi trdijo, da je ZM v popolnoma enakopravnem položaju z drugimi organizacijami, če pa si mladi ne znamo priboriti svojega mesta od občinskih do zvezne skupščine, potem smo zato, tako pravijo, krivi sami, ker nismo v zadostni meri organizirani. Toda ZK ima lastna sredstva od članarine, sindikalna organizacija prav tako. Pri tem pa pozabljajo, da je v Sloveniji eno tretjino zaposlenih mladih in da je torej ena tretjina sindikalne članarine tudi naše.

O enakopravnosti mladih lahko tudi razmišljamo ob volitvah, tistih, ki so že bile in ki bodo leta 1973. Običajno sposobnost nekoga, njegovo razumevanje družbenih pojavov in zmožnost pravičnega odločanja v določenih situacijah, pripisujejo samo ljudem z dolgim delovnim stažem. Toda tisti, ki je bil komunist leta 1941, še nikjer ni rečeno, da je komunist tudi danes in če je bil nekdaj med NOV revolucionar, še ni rečeno, da danes ni mogoče kontra-revolucionar. Samoupravljanje se ne da naučiti na seminarjih in mladi ne morejo biti nenehno samo učenci, ki jih nekdaj vodi za roko. Mladim je treba odpreti vrata na

vseh področjih, da se bodo ob neposrednih izkušnjah lahko enakopravno kalili.

Revolucija je nenehen razvoj, ki neprestano začenja nove in nove procese in kdor te procese razvija naprej, izpit naredi, kdor ne, pade in zaostane. Zato mora ZM postati organizacija, ki bo znala v mladih ljudeh vzbuditi smisel izražanja osebnega uveljavljanja v skladu z razvojem in rastjo družbe. Zato ne smemo dovoljevati, da nas družba samo podpira, kolikor se zdi njej prav, vse ostalo pa prepušča nam samim.

Je zato čudno, če imamo v občinskih skupščinah kvečjemu tri mlade, v republiški samo enega in v zvezni dva. Prepričan sem, da je dejal Stane Boštjančič, da je med mlado generacijo dovolj mladih, ki bi lahko uspešno zamenjali vse nesposobne, ki jih danes v skupščinah ne manjka.

Tudi včlanjevanje mladih v ZK je problem zase. ZK čaka, da se bodo mladi sami angažirali za to. Prav gotovo so mladi zainteresirani za članstvo v ZK, toda prepričan sem, da je včlanjevanje mladih v ZK predvsem skrb ZK same, saj z zgledom, smislom in vrednotami, ki bi jih ZK morala gojiti in ustvarjati, bo mlade lažje pridobiti, kot z nekoristnimi kampanjami. Po vsem tem je jasno, da moramo tudi mladi imeti svojo dosledno politiko in če jo hočemo uveljaviti, moramo zato imeti sredstva in tudi profesionalne kadre. Politika je vse bolj znanost, ki se je ne da več uspešno opravljati s polpismenim amaterizmom, je svojo razpravo zaključil Stane Boštjančič.

Prva seja predsedstva OK ZMS

V petek, 12. februarja je bila konstituantna seja novozvoljenega predsedstva občinske konference Zveze mladine. Žal je bila seja komajda sklepna, saj je bilo kar sedem članov novega predsedstva opravičeno odsotnih. Kljub temu je bila razprava nadvse živahna in je pokazala, da se novo vodstvo zaveda odgovornosti, ki jo je sprejelo na seji občinske konference.

Letos, ko vstopamo v leto, v katerem praznujemo vrsto pomembnih praznikov in obletnic, je nujno, da se tudi mladi boljše spoznajo z nekaterimi trenutki in dejstvi, ki so bistveno vplivali na potek dogodkov NOB v naši občini.

Predsedstvo se je odločilo, da organizira skupaj z občinskim odborom Zveze združenj borcev NOV enodnevni seminar. Tega se bodo udeležili študentje iz naše občine, srednješolci, mladi iz vseh aktivov, člani predsedstva občinske konference in nekateri mladi pedagogi, predvsem učitelji zgodovine in družbenih ved.

Občinski odbor ZVB NOV je že v dogovoru z nekaj poznanimi strokovnjaki in zgodovinarji, tako da bo seminar nadvse kvaliteten in zanimiv tudi za mlade.

Člani predsedstva so se nato pogovarjali o pripravi mladih v občini na splošni ljudski odpor in obrambno vzgojo mladih. Na zadnji seji predsedstva iz prejšnje mandatne dobe, je bil prisoten tudi član predsedstva republiške konference ZMS, Robert Bobanec, ki je orisal pomen in vlogo vključevanja mladih v vsa prizadevanja družbe pri občinskih konferencah ZMS skupine, oz. štabi, ki skrbijo na tem področju. Tako zdaj v vsej Sloveniji oblikujejo za povezavo mladih s teritorialno obrambo, civilno zaščito, oddelki za narodno obrambo pri občinskih skupščinah; to pa je le ena naloga človeka, ki naj dela na tem področju. Drugi kompleks nalog namreč zahteva povezovanje vseh akcij mladih na tem področju, koordiniranje dela na tem področju med Zvezo mladine, taborniki, planinci, ljudsko tehniko, športnimi organizacijami, skratka z vsemi interesnimi organizacijami, ki združujejo mlade.

Predsedstvo je imenovalo za vodjo te skupine sekretarja občinske konference Zlata Vogriča, ki je tudi član ZRVS.

Pri občinski konferenci ZMS pa že dalj časa dela tudi komisija za obrambno vzgojo mladih in sodelovanje z JLA, tako da mladi vedo tudi za to področje, kje in kakšne so njihove naloge.

Na naslednji seji predsedstva, ki bo v petek, bodo imenovali vodje vseh komisij in delovnih skupin, sprejeli pa bodo tudi zaključke letne seje.

Predsedstvo je nato razpravljalo še o trenutni politični in gospodarski situaciji pri nas in sprejelo sklep, da v kratkem organizira razgovor s predsedstvom tovarniške konference ZMS železarne in na njem zavzema stališča do vseh sprememb v političnem in gospodarskem sistemu.

Predsedstvo je govorilo še o tehnični delitvi dela na občinski konferenci, ki naj ima za nalogo poskrbeti za boljšo organizacijo dela in razbremenitve nekaterih članov predsedstva, tako da se bodo le-ti lahko ukvarjali z organizacijskimi in ne več s tehničnimi problemi.

Vodstvo aktiva ZMS na ŽIC o svojem delu

V petek se je po končanem pouku sestalo vodstvo aktiva ZMS na železarskem izobraževalnem centru.

Razpravljali so o ustanovitvi šahovskega krožka, za katerega je med dijaki dosti zanimanja. Ljubitelji šaha se bodo sestajali vsako sredo popoldne in se naučili šahovskih veščin, predvsem pa znanja.

Mladi so se dogovorili tudi o odgovornosti predstavnikov nekaterih razredov, ki delajo v vodstvu aktiva, pa svojo dolžnost in zaupanje zanemarjajo. Razumljivo je, da do takšnih in podobnih napak prihaja pri delu vseh organizacij. Prav zato je na eni strani treba zaostri odgovornost, na drugi strani pa poskrbeti za boljše obveščanje, boljšo pripravo sestankov in sej, pa tudi več dela s posamezniki.

Eden od zaključkov letne seje občinske konference ZMS obvezuje mlade na šoli, da delajo več na področju vzgoje in izobraževanja, da se povežejo z vodstvi aktivov na gimnaziji in zdravstveni šoli ter skupaj z njimi rešujejo nekatere probleme, predvsem s področja samoupravnega uveljavljanja in delovanja dijakov.

Vodstvo aktiva je že pred meseci dalo predlog vodstvu šole, da ustanovijo svet delavnic, ki naj bi reševal vse probleme, ko so dijaki na praksi. Vsekakor je sam predlog zanimiv in koristen, saj bi to bila ena od neposrednih oblik dogovarjanja učencev in mojstrov, učenci šole pa bi lahko teoretično znanje o samoupravljanju poglabili s praktičnim delovanjem na tem področju.

Rok za dogovor o imenovanju sveta je sicer že minil, vodstvo aktiva pa vseeno upa, da se bodo lahko kaj kmalu pogovarjali o problemih na praksi — v svetu delavnic in ne le priložnostno, kot se to največkrat dogaja.

Železarski globus

JAPONSKA — Po japonskih podatkih je bilo in bo razmerje svetovne uporabe surove železove rude, sintra in peletov naslednje: (v milijon ton in %):

	1965	1970	1975
surova ruda	233 (39,4)	234 (33,4)	253 (31,0)
sintra	312 (53,0)	354 (50,3)	414 (50,5)
peleti	45 (7,6)	114 (16,3)	152 (18,5)
skupaj	591 (100)	703 (100)	820 (100)

Iz tabele je razviden močan porast uporabe sintra in peletov, to je pripravljene železove rude na račun surove

Samoupravni organi v preteklem tednu

14. seja odbora za osnovna sredstva

V četrtek, 11. februarja 1971 je predsednik odbora za osnovna sredstva inž. Jaka Soklič sklical 14. sejo odbora in za dnevni red predlagal potrditev programa amortizacije za zamenjavo in program porabe sredstev investicijskega vzdrževanja ter reševanje tekočih zadev.

S programom zamenjav in dopolnitev po delovnih enotah so se strinjali in so ta program potrdili s tem da se v njega vključijo še:

nabava stružnice in stolpne-
ga vrtnega stroja za vzdrže-
vanje plavža,

nabava novega rentgenskega
aparata za obratno ambulan-
to,

nabava baterijskega viličar-
ja za elektrodni oddelek in
nabava novega rešilnega
avtomobila.

Odobrili so tudi angažiranje
sredstev za nove investicije in
sklenili, da bodo delavskemu
svetu Železarne na prvi na-
slednji seji predložili v potr-
ditev predlog dohodkov in iz-
datkov amortizacije za leto
1971, ki predvideva skupaj
124.860.000.— din sredstev.

Pri razpravi o programu
amortizacije za zamenjavo, so
naročili operativni novogra-
denj, da mora predno so na-
ročene naprave dobavljene,
pripraviti vso potrebno doku-
mentacijo in opraviti vsa
dela, da se dobavljeni stroj
direktno montira na temelje,
ne pa da se skladišči in tako
čaka na postavitve. Sklenili
so, da so šefi delovnih enot
dolžni po preteku 6 mesecev
od kolavdacije nove naprave
ali stroja v roku 1 meseca,
poročati o uspešnosti invest-
cije glede na ekonomičnost,
kvaliteto obratovanja in pro-
izvodnje ter količino proiz-
vodnje.

V nadaljevanju se je so
obravnavali tekoče zadeve in
kot prvo odobrili likvidacijo
manjka elektromotorjev v
stari valjarni žice. Glede na
to, da je vprašanje evidence
elektromotorjev v Železarni
splošen problem so sklenili,
da je treba do konca februar-
ja pripraviti postopek eviden-
tiranja in sistem poslovanja
z elektromotorji in ga pred-
ložiti odboru v potrditev. Ko
bo odbor to potrdil, bo treba

izvesti inventuro vseh elektro-
motorjev v tovarni.

Nato so odobrili nabavo
Ormig selektorja za HVŽ,
predelavo Hasse Wrede struž-
nice, ki se nahaja v obdelo-
valnici blokov in jo bodo ra-
bili za struženje elektrod
elektropeči, odobrili so prodajo
stare nerabne ozkotirne
lokomotive za vrednost stare-
ga železa v ekvivalentnem iz-
nosu. Odobrili so tudi odpro-
dajo stare železne omare
gasilskemu društvu Podhom,
brezplačen prenos elektromo-
torja s polžastim reduktorjem
delavskemu domu Albina in
Julke Pibernik na Javorniku
in Sport metalu Jesenice odo-
brili brezplačno uporabljanje
zemljišča.

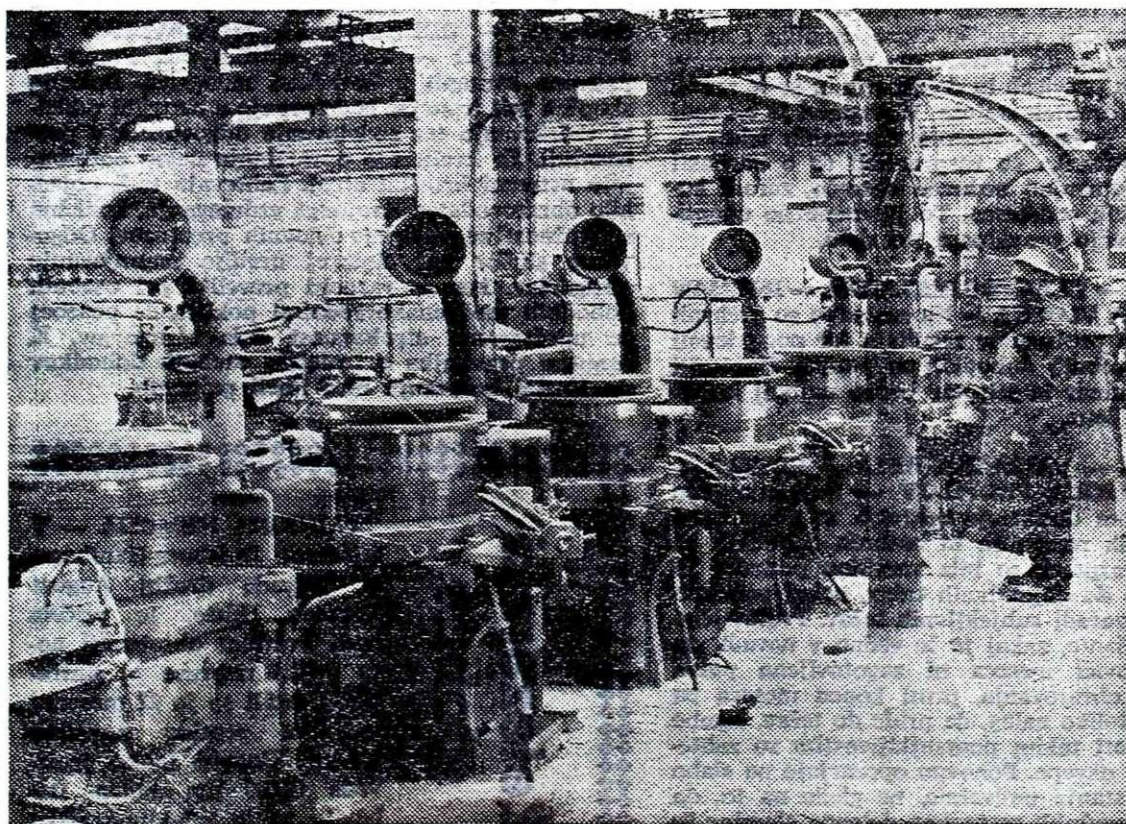
66. seja odbora za plan in finance

Odbor za plan in finance je imel svojo 66. sejo v torek,
16. februarja 1971. Na seji so obravnavali sklepe prejšnje seje,
uspehe proizvodnje v I. dekadi februarja in razno.

Sklepi prejšnje seje so iz-
vršeni. Uspehi proizvodnje v
I. dekadi pa so razmeroma
dobri, saj je plan dosežen
99,3 %. Blagovna proizvodnja
je sicer nekoliko slabša, ven-
dar obstajajo vsi pogoji, da
se tudi z blagovno proizvo-
dno približamo planirani. V
I. dekadi februarja je razve-
seljivo dobro delo bluming
valjarne, ki je že predstavljalo
ozko grlo. V I. dekadi je
ta valjarna dosegla 114,2 %
proizvodnje. Dobro so delali
tudi v predelovalnih obratih.
Neugodno, celo zaskrbljujoče
pa je stanje v jeklovleku,
kjer so plan dosegli komaj
53,2 % predvsem zaradi tega
ker je Blau Knox linija stala
nekaj časa zaradi remontaljar-
ni.

peskarskega stroja, Schumag
linija nekaj časa zaradi po-
manjkanja luženega materi-
ala, ostali stroji pa tudi ob-
časno zaradi pomanjkanja de-
lavcev. Jeklovleku namreč
manjka približno 20 delavcev.
Ker je naša železarna zavzeta
za proizvodnjo hladno prede-
lanega materiala, so menili,
da bi moral kadrovski sektor
zagotoviti za jeklovlek vsaj
najnujnejše število potrebnih
delavcev.

Ob koncu seje so obra-
navali zastoje v valjarni žice
in so naročili direktorju za
proizvodnjo, da na prihodnji
seji poroča o ukrepih pove-
zanih s slabimi stikali in sig-
nalnimi napravami v tej va-
nem.

V naši žičarni

Zaključki konference komunistov Železarne

5. redna seja konference ZK železarne Jesenice
je dne 11. 2. 1971 razpravljala o problematiki in
osnovnih izhodiščih stabilizacijskih ukrepov na
področju gospodarjenja. Iz obrazložene osnovne
problematike, razprave in dopolnil sprejema na-
slednje zaključke:

I.

Značaj železarske dejavnosti zahteva za dobro,
rentabilno poslovanje in razvoj, stabilno in dolgo-
ročno gospodarsko politiko. Zato ni slučaj, da so
sklepi 1. konference ZKJ in prav tako teze za
prvo bližnjo sejo CK ZKS v kolektivu, še posebno
pa med komunisti dobili polno podporo in zahtevo
po doslednem uresničevanju.

Podpora in zahteva po doslednem uresničeva-
nju stabilizacijske politike (oz. II. reforme kot
pravi predsednik Kavčič) so toliko večje, ker smo
porušene reformske odnose prav v železarnah in
sorodnih dejavnostih krepko čutili na lastnih ko-
žah. Vrsta nesistemskih, enostranskih in kratko-
ročnih ukrepov nas je vse bolj potiskalo v neena-
kopravn, skoraj brezizhodni položaj. Pogosto so
bili prisotni samo očitki, da slabo delamo, ne pa
iskanje pravih vzrokov težav, v katerih smo se
železarji znašli. Vse preveč so prevladoval kratko-
ročne politike in efekti, ne da bi pri tem pomišljali
na jutri. Prav v takih gledanjih menimo, da je
mnogo izvorov interesnih in nesistemskih reševanj,
ki so nas vse bolj potiskali v nestabilno inflacijsko
gospodarsko politiko. Tudi v naši tovarni so bile
prisotne razne slabosti in težnje, vendar so v naj-
bolj kritičnih trenutkih prevladoval pozitivne tež-
nje, ki so zahtevale dolgoročno, s tem pa tudi
stabilno gospodarjenje.

— Komunisti se strinjamo z vsemi zaostitva-
mi sistema gospodarjenja, katerih namen je stabil-
nejša in dolgoročna politika. Zahtevamo pa, da se
postavijo v enak položaj vse tiste dejavnosti, ki
gradijo svoje cene na načelu paritete. Neenaki
paritetni kriteriji v oblikovanju cen so bili v pre-
teklosti dovolj velik povod za neupravičeno preli-
vanje akumulacije — dobičkov. Nesprejemljiva so
različna merila, ki so bila v preteklem obdobju
pogosto prisotna in so enostransko reševala le
tiste najštevilnejše in zato tudi najbolj glasne
pri dokazovanju svojih zahtev. Za nas komuniste
je sprejemljivo načelo enakih in strokovno objek-
tivnih ocen za vse ter nesprejemljivo enostransko
reševanje pod vplivom subjektivnih gledanj.

— Zavedamo se, da politika stabilizacije in dol-
goročnosti, politika dobrega gospodarjenja zahteva
tudi določena odrekanja in zategovanja pasov.
Toda če je potrebno odrekanje, naj se le to pro-
porcionalno čuti na vseh nivojih in na vseh dejav-
nostih. Za nas ni sprejemljivo, da bi se katerekoli
dejavnosti oplajale z delom in prizadevanjem dru-
gih. Odločno se bomo uprli proti vsakemu bodo-
čemu poizkusu raznih distribucijskih prekupčeval-
skih in drugih dejavnosti, ki bi si želele prilastiti
nenormalne dobičke na račun odrekanj in priza-
devanj neposrednih proizvajalcev.

— Strinjamo se in zavzemamo zato, da se sploš-
no družbeno pomembne gospodarske dejavnosti
obravnavajo po posebnih družbenih kriterijih. To
pa ne pomeni, da je potrebno dati takim dejav-
nostim privilegiran ali celo monopolni položaj.
Smatramo, da je potrebno za te dejavnosti uvesti
tak sistem družbene discipline in poslovnih odno-
sov, ki bo v največji meri ščitil in koristil najširši
družbeni skupnosti. Vsako monopolistično izsilje-
vanje je nesprejemljivo in ga je potrebno že v
osnovi najstrožje sankcionirati.

— Odgovorni družbeni organi, ki so sprejeli
dosedanje začetne stabilizacijske ukrepe in s tem
objektivno prevzeli odgovornost urejevanje družbe-
nih odnosov, morajo pospešeno izdelati in sprejeti
še nadaljnje kvalitetne in sistemske rešitve. Sma-
tramo, da bo vsako zavlačevanje in odlašanje
takih rešitev imelo z vsakim dnem hude posledice,
katerih nevarnost je, da bodo onemogočavale ali
vsaj zavirale stabilizacijska prizadevanja.

(Nadaljevanje na 10. strani)

Sestanki delovnih skupin

6. 2. 1971 — MARTINARNA — VISTER — PEČI — JANSKA — LIVNA JAMA — Podrobneje je inž. Kalan, obratovodja martinarne, obrazložil srednjeročni razvojni program, ki predvideva povečanje proizvodnje od sedanjih 660.000 ton na 800.000 ton jekla v letu 1975. Za našo Železarno ni toliko pomembno povečanje proizvodnje, kot predelava končnih izdelkov. Načrt predvideva, da bo martinarna ostala pri proizvodnji 320.000 ton.

Nekaj pripomb so imeli k predlogu novega normativa in sicer zaradi ukinjenega delovnega mesta IV. jamski pomočnik. Ustrezno pojasnilo je dal obratovodja martinarne, nato pa je sledilo pojasnilo o novem načinu zajemanja podatkov, tako da se bo delovni dan začel z nočno izmeno ob 22. uri in se naslednjega dne končal na popoldanski izmeni.

4. 2. 1971 — MARTINARNA — JEREB — PRIPRAVA VLOŽKA — Analizirali so dosežene rezultate in bili mnenja, da bodo manjko težko nadoknadili. Predlagano je bilo, naj bi nekaj časa obratovali s petimi pečmi, vendar pa se vzporedno postavlja vprašanje delovne sile. Vodja delovne skupine je navzoče seznanil z novim načinom vodenja proizvodnje od 31. 12. dalje. Na sestanku je bilo prisotnih 12 delavcev.

4. 2. 1971 — STROJNO VZDRŽEVANJE — KOB-LAR — FILEJ — KLJUČAVNICARJI — Najprej so dobili pojasnilo na vprašanje s prejšnjega sestanka, nato pa so podrobneje razpravljali o osnutku pravilnika za nadomestilo za prvih 30 dni bolovanja. Sprejetih je bilo nekaj sklepov, in sicer: obratovodja tov. Peternel naj na prihodnjem sestanku kolektiva obrazloži, kako se formira masa osebnega dohodka, dalje obratovodstvo in delovodje naj na skupnem sestanku določijo stališče glede koriščenja določil pravilnika o otežkočenih dodatkih. O osnutku pravilnika o nadomestilu za prvih 30 dni bolovanja bodo govorili na prihodnjem sestanku.

3. 2. 1971 — MARTINARNA — URAN — PEČI — K osnutku pravilnika o odgovornosti delavcev na delovnem mestu niso imeli pripomb. Obravnavali so tudi poročilo obratovodje o srednjeročnem programu, ki ga je podal obratovodja inž. Kalan. V razpravi je bilo postavljeno vprašanje glede surovin in delovne sile. Zaradi prevelike obremenitve je tudi delovna disciplina bolj šibka. Ne glede na to pa bodo posamezni delavci morali spremeniti odnos do dela. Nekateri delavci so tudi premalo previdni na svojih delovnih mestih.

9. 2. 1971 — ELEKTRO JEKLARNA — ROZMAN — PRIPRAVA VLOŽKA — Obratovodja je prisotne seznanil s planskimi nalogami za februar. Žerjavovodje smatrajo, da je ocena delovnega mesta 6. skupina zaradi obsega dela prenizka in želijo, da se jim poveča iz sedanje 6. na 7. skupino. Tritonski žerjav pod »Sava« do sedaj ni bil polno izkoriščen. Od 10. februarja dalje bodo omenjeni žerjav upravljal žerjavovodkinje in bodo delale po sistemu 4 + 1. Tako bo žerjav polno izkoriščen, ker bodo poleg nakladanja legur in prikladi pripravljali tudi vložek za peči.

9. 2. 1971 — STROJNO VZDRŽEVANJE — AZMAN — VZDRŽEVANJE BELA — V zvezi s tedenskimi remontmi je treba, da skupina dobi pravočasno obvestilo zaradi priprav. Vodja delovne skupine je ponovno opozoril prisotne na varnost pri delu. Sprejet je bil sklep o obveznem nošenju čelad. Kdor tega sklepa ne bo upošteval, mu na ta dan ne bodo pisali dnine. Razen tega je bil sprejet sklep, da dobijo varilca, novega žerjavovodjo in dežurnega mazilnega ključavničarja za valjarno žice. Za to delovno mesto je bil predlagan Marjan Cuznar.

9. 2. 1971 — TKR — PETRIČ — SPEKTROKE-MIČNI ODDELEK OTK — K predloženemu osnutku pravilnika o izplačevanju nadomestil osebnega dohodka za prvih 30 dni bolovanja niso imeli pripomb. Nato so obravnavali probleme, ki nastajajo v oddelku za spremljavo proizvodnje in vsake dni ne posebej. Zahtevali so, naj bi na nek način spremenili brušenje vzorčnikov za UVAQ. Zaradi velike količine prahu je dosednji način brušenja

zdravju škodljiv. Tov. Bernard je pojasnil, da so v teku razgovori za nabavo novega brusilnega stroja, pri katerem so omenjene pomanjkljivosti zmanjšane na najmanjšo možno mero.

5. 2. 1971 — RTA — BEDEN — RMR — Na sestanku so bili prisotni vsi člani delovne skupine. Obravnavali so osnutek pravilnika o izplačevanju nadomestil osebnega dohodka za prvih 30 dni bolovanja, nato pa govorili še o disciplini in storilnosti pri delu.

6. 2. 1971 — ŽEKLARNA — MIKULA — ZAVI-JALNICA — Tečaj za delavce, zaposlene pri novem pakirnem stroju, se bo začel 9. 2. od 12. do 14. ure. Mikula bo programiral proizvodnjo tako, da bo tekla nemoteno in se bodo lahko tečaja udeležili vsi, ki se vozijo z vlaki in avtobusi. Delovodje v žeklarni opozarjajo, naj pazijo na to, da pri izdelavi žičnikov ne bo večjih odstopanj pri dimenzijah kot jih predpisuje JUS. V kolikor bodo imeli na razpolago denar, bodo uredili higienske prostore za delavke, zaposlene v zavijalnici.

7. 2. 1971 — ELEKTRO TOPLOTNA ENERGIJA — STARIHA — TOPLOTNA ENERGIJA — K osnutku pravilnika o odgovornosti na delu v ZPSZ niso imeli pripomb in so obravnavali le nekatera poglavja, ker je bil pravilnik v celoti objavljen v Železarni. Zatem so obravnavali še osnutek pravilnika o nadomestilih za bolovanje do 30 dni. Seznanjeni so bili tudi s stališči, sprejetimi na delovodski konferenci ter omenili nekatere pomanjkljivosti. Zlasti je bila omenjena disciplina, vzdrževanje reda in dosledno izpolnjevanje nalog na vseh delovnih mestih.

10. 2. 1971 — JAVORNIK I — BRISAR — TEHT-NICA — Najprej so prebrali zapisnik prejšnjega sestanka, nakar je sledila informacija obratovodstva. Obširneje so razpravljali o osnutku pravilnika o izplačevanju nadomestil osebnega dohodka za prvih 30 dni bolovanja.

10. 2. 1971 — JAVORNIK I — ZUPAN — ADJU-STAZA — K zapisniku prejšnjega sestanka in k informaciji obratovodstva niso imeli pripomb. Delovna skupina se je strinjala s predlogom dopustov za leto 1971. Nato so govorili o koriščenju žerjavov. Kritično so ocenili odnos žerjavovodkinj na stranskih žerjavih do uporabnikov žerjavov. Tov. Močnik je opozoril na popravilo pip v umivalnici. Zaradi prehoda iz treh na dve izmeni se je število uporabnikov povečalo, pip pa je vedno manj na razpolago.

12. 2. 1971 — MARTINARNA — BAUMAN — CELARC — LIVNA JAMA — Vodja delovne skupine je obrazložil važnejše člene osnutka statuta ZPSZ. Smatrajo, da delavci vse premalo razpravljajo o svojih pravicah in dolžnostih in so le redki, ki preberejo osnutek statuta. V razpravi je bil tudi srednjeročni program razvoja slovenskih železarn. Ob koncu sestanka so razpravljali še o varnosti pri delu in omenjali nedavno nesrečo, zaradi katere so izgubili sodelavca. To jih ponovno opominja na še večjo previdnost pri delu.

13. 2. 1971 — ELEKTROJEKLARNA — ROZMAN — PRIPRAVA VLOŽKA — Na sestanku so prebrali in obrazložili proizvodne rezultate ter posredovali podatke o osebnih dohodkih za januar. Ugotovili so, da sta januar in februar vedno najbolj kritična meseca v letu.

12. 2. 1971 — VALJARNA BELA — SOKLIČ — OBDELOVALNICA PROFILOV — Seznanjeni so bili z dopisom direktorja sektorja za ekonomiko o proizvodnih rezultatih in osebnih dohodkih za januar. Iz razprave je bila razvidna podpora in razumevanje do objektivnih težav, nekaj pripomb pa so imeli zaradi subjektivnih težav. Postavljeno je bilo vprašanje, zakaj je še vedno v navadi, da v prvi polovici meseca ni zagotovljena polna zmogljivost obratovanja, proti koncu meseca pa se nakopiči toliko nalog, da pride do težav, izgube časa itd. Proti takim pomanjkljivostim so zahtevali ostrejšo ukrepe. Ponovno opozarjajo na slabo in kritično stanje umivalnic, ne glede na to, da so na enem zadnjih sestankov delovne skupine že ugotavljali, da se je stanje izboljšalo.

13. 2. 1971 — VALJARNA BELA — LOGAR — OBDELOVALNICA PROFILOV — K informaciji o proizvodnih rezultatih in osebnih dohodkih niso imeli pripomb. Razpravljali so o nujni ureditvi umivalnic. Mnenja so, da kljub enoletni prošnji — to vprašanje ni urejeno in zahtevajo, da si stanje umivalnic ogleda inšpektor. Tri prhe in nekaj uporabnih pip ne morejo zadostiti potrebam 270-članskega kolektiva. Zagrozili so, da kolikor to vprašanje ne bo urejeno, bodo začeli zapuščati delovna mesta. To pa lahko pripelje do hujših posledic pri izpolnjevanju planskih nalog in nereda ter slabe discipline. Zanima jih tudi, kdaj bodo dobili nov brusilni stroj, ker je sedanje orodje že popolnoma izrabljeno.

12. 2. 1971 — JAVORNIK I — PRAPROTNIK — SREDNJA PROGA — Razpravljali so o proizvodnem načrtu za januar in ugotovili, da je dobit (izplen) znašal 91,6 %. Razprava se je nanašala še na osebne dohodke in cenike. Ob koncu sestanka so ugotovili, da bodo tudi sami morali v prihodnje veliko doprinesiti za boljše rezultate. Mnenja so, da bo treba povečati tarifne postavke, medtem ko k osnutku pravilnika o izplačevanju nadomestil za prvih 30 dni bistvenih pripomb niso imeli.

12. 2. 1971 — HVŽ — URSIČ — ŽARILNICA — Člani delovne skupine so bili seznanjeni s podatki o proizvodnji in osebnih dohodkih za januar. Pripombe so imeli zaradi pomanjkanja starega železa in menijo, da bi morali odgovorni poskrbeti, da takih situacij ne bi bilo. Manj vložka so imeli za globinske peči, saj je obratovalo le sedem peči. Ob koncu so prebrali še osnutek pravilnika o izplačevanju nadomestil osebnega dohodka za prvih 30 dni bolovanja.

14. 2. 1971 — ELEKTRO-TOPLOTNA ENERGIJA — STARIHA — TOPLOTNA ENERGIJA — Obravnavali so informacijo o proizvodnih rezultatih in osebnih dohodkih za januar. Ugotavljajo, da so bili v glavnem objektivni vzroki za stanje, ki je prikazano v informaciji. Zato tudi niso imeli bistvenih pripomb.

13. 2. 1971 — ELEKTRO-TOPLOTNA ENERGIJA — SIRC — ELEKTRO ENERGIJA — Z informacijo so bili vsi člani skupine obveščeni s podatki o gibanju proizvodnje in o formiranju doseženih osebnih dohodkov. Pojasnjeno je bilo tudi, da bodo načela in principi nagrajevanja za letos sprejeti na seji DSZ.

15. 2. 1971 — RTA — LOGAR — TMK — Razumljiva je višina OD za januar zaradi slabih proizvodnih rezultatov. V oddelku se bodo trudili, da s svojim delom čim več doprinesejo, da normaliziramo proizvodnjo in nadoknadimo izgubljeno proizvodnjo. Opažajo malomaren odnos nekaterih posameznikov do klimatskih naprav in komor, ki jih oddelek vzdržuje. S samovoljnim poseganjem in demontažo posameznih delov iz klimatskih komor povzročajo motnje ter večajo čas, namenjen za popravila in stroške.

5. 2. 1971 — STROJNO VZDRŽEVANJE — STRGAR — ODDELEK ZA HIDRAVLIKO IN PNEVMATIKO — Vodja oddelka inž. Pikon je prisotne seznanil z bodočimi nalogami. Delovna skupina želi tesnejše sodelovanje z drugimi oddelki vzdrževanja ter sodelovanje odgovornih v proizvodnji. Za kvalitetno opravljanje nalog potrebujejo ustrezni brusilni stroj. Zahtevajo tudi pojasnilo obratovodstva strojnega vzdrževanja, kolikšne so možnosti za razširitev delovnih prostorov. Odgovorne službe naj čimprej uredijo nagrajevanje strugarjev, ker so razponi preveliki pri osebnih dohodkih med enakovrednimi poklici, še posebej če upoštevamo strokovnost dela strugarjev. K osnutku pravilnika o izplačilu osebnih dohodkov do 30 dni bolovanja niso imeli pripomb.

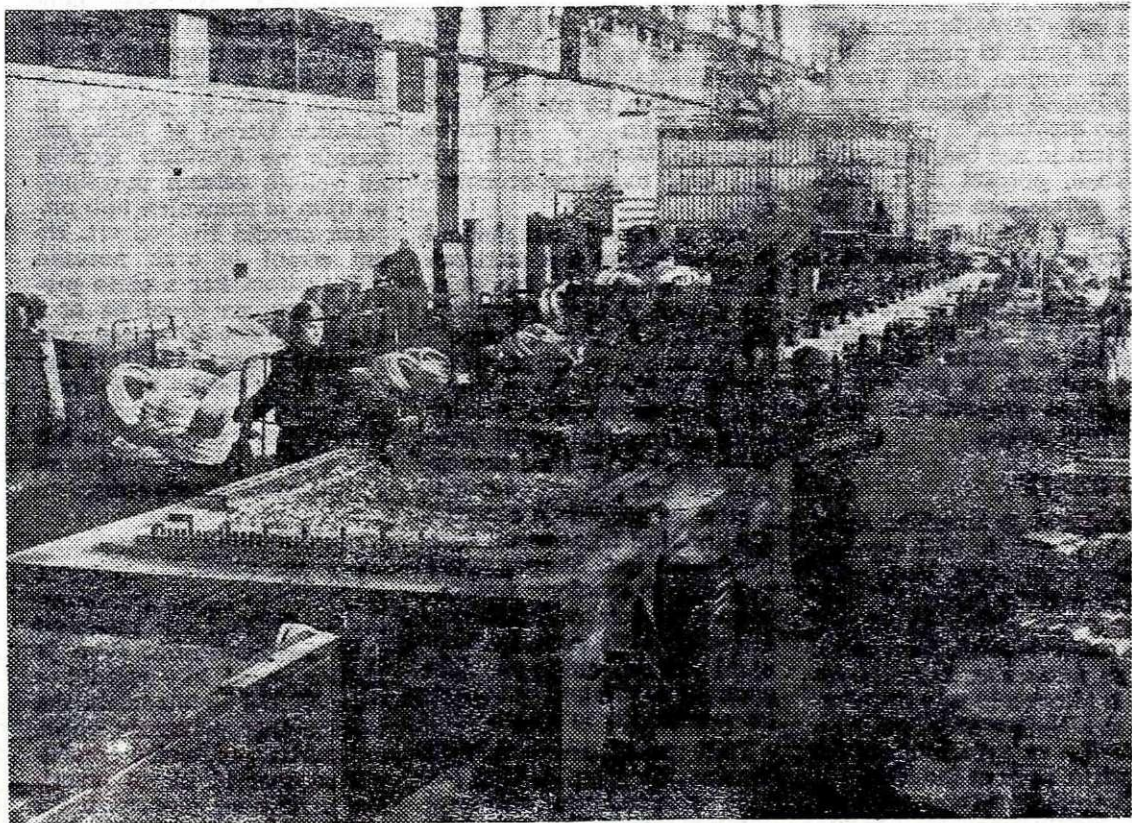
Železarski globus

ZAHODNA NEMČIJA — V železarni Duisburg-Hamborn, ki pripada družbi August Thyssen Hütte, je pričela pred kratkim obratovati nova velika naprava za sintranje. Gradili so jo 22 mesecev in ima sesalno površino 400 m². Dnevno lahko proizvede 16.000 ton sintra. Dobavilo jo je zahodnonemško podjetje Koppers iz Essena.

Razvojna pot civilne obrambe 3

V razpravi je sodelovalo več gasilcev in gostov. Omenimo naj prispevek vodnika voda tov. Bohinca, ki je postavil vprašanje, kako bo v primeru, če pride do nesreče ali požar zaradi radioaktivnosti, saj gasilci nimajo na razpolago nobene zaščite. O isti problematiki je razpravljal tudi poveljnik Franc Bahun. V razpravi sta še sodelovala direktor kadrovskega sektorja tov. Ertl in Zdravko Crv, nato pa je Jože Treslog gasilec razdelil značke za dolgoletno službovanje. Izvolili so nov upravni odbor, ki ga bo tudi v prihodnje vodil predsednik dr. Čeh.

Komisija se je sestala v torek, 9. 2. v prostorih valjarne Bela. Na seji so obravnavali osnovne podatke o formiranju mase osebnih dohodkov za vse oddelke valjarne Bela in za valjarno žice. Tudi tokrat so bili komisiji na razpolago podatki za vso Železarno. Iz podatkov je razvidno, da osebni dohodki za vse oddelke valjarne Bela ostajajo nespremenjeni, valjarni žice pa bodo iz rezervnega sklada dodali 3 %. Tudi rezervni sklad ostane nespremenjen oziroma tak kot je bil v decembru. Komisija je sprejela sklep, da bo bivši obrat Javornik II oziroma sedanji obrat adjustaže štekla pri razdeljevanju mase OD toliko časa ločen, dokler ne bodo izdelani in popravljeni ceniki ter usklajene norme v vseh oddelkih valjarne Bela.

Navijalec pocinkane žice s cinkovo kopeljo v pocinkovalnici

Poleg omenjenih nevarnosti gotovo ni potrebno posebej omenjati do kakšnih katastrof — ljudskih žrtev, rušenj in pustošenj — lahko privede uporaba sodobnih napadalnih sredstev v eventuelni bodoči agresiji. Razvoj vojne tehnike, predvsem jedrskih, bioloških in kemičnih napadalnih sredstev ter sodobna organizacija oboroženih sil nudijo možnost, da utegne imeti bodoči oboroženi spopad po svojem obsegu in intenzivnosti značaj totalne vojne — vojne, v kateri bo prizadet sleherni del državnega teritorija. Razen velikih pustošenj, požarov in primarne radioaktivnosti, ki jih bodo deležna mesta kot glavni cilj sovražnih napadov, sodobna napadalna sredstva nudijo tudi možnosti, da z radioaktivnimi padavinami, biološkimi in kemičnimi agensi zajamejo najširša prostranstva. Hkrati nas to opozarja, da z zaledjem v klasičnem smislu in z varnostnimi conami ne moremo več računati, temveč je potrebno zaščitne mere podvzeti po vsem državnem ozemlju.

Slavko Tarman

Na predvečer fašističnega napada

Miha Klinar
Spomini iz NOB

5

Užička Požega je bila izstopna postaja. Tu se je končala ozkotirnica. Naprej je bilo treba iti peš. Tu so zvedeli, da je pot do neznanega kraja, ki je bil napisan na »pozivih«, še daleč in da bodo ta dan napravili samo del poti, do nekega kraja, ki se imenuje Arilje in ki je oddaljen od Uzičke Požege okrog dvajset kilometrov, ki jih bo treba prepešati.

»Dvajset kilometrov?«

»In s prtljago?«

Tako bi se tudi zgodilo, če bi ne bilo dobrih in prijaznih domačinov. Bil je semanj dan in v Uzički Požegi je bilo dovolj kmetov iz krajev, kamor smo bili neprosto voljno namenjeni.

»Takih prijaznih ljudi se nismo nadejali,« pravi Franc Sirc. Takoj, ko so zvedeli, kdo da smo in da nismo »razbojniki«, kakor so bili slišali, so nas sprejeli kot brate.

»Dobri ljudje,« trdijo tudi drugi, ki so mi dali podatke za to reportažo.

Dobri, preprosti ljudje so jim prepeljali prtljago do Arilja.

ARILJE

Arilje je trg, ki se po svojem zunanem videzu močno razlikuje od revnih krajev in naselij, s katerimi so se »vpoklicniki« srečevali na svoji dvajsetkilometrski poti od Uzičke Požege sem. Prebivalstvo je bilo večinoma židovsko. Srečanje s tem krajem je v Francu Sircu zapustilo naslednji spomin:

»Ko smo prišli v Arilje, smo se namestili v šoli in prespali noč na slami. Jaz sam sem bolj malo spal. Večji del noči smo prebili v neki gostilni, kjer so točili prav dobro vino. Z nami je bil tudi dr. Stempihar. Seveda pa nismo popivali in veseljačili, marveč nam je del noči potekel v resnih pogovorih s tamkajšnjimi domačini, ki so se

močno zanimali za nas in za življenje v Sloveniji. Bili so prav tako kakor mi protifašistično razpoloženi. Nič čudnega, saj so bili večinoma Židje in so vedeli, kaj bi jim namenil Hitler, če bi zasedel Jugoslavijo. Tudi jugoslovanskih oblastnikov niso mogli, saj so nekateri krogi tudi v Jugoslaviji postajali do Židov nestrpni. Zato so bili zaskrbljeni pred prihodnostjo in zaradi vedno močnejšega fašističnega vpliva v državi. Zato so naši pogovori takoj našli skupni jezik. To in druga srečanja med potjo z ljudmi enakih ali sorodnih pogledov na svet je še bolj utrjevalo naše protifašistično prepričanje...«

Zanimivo drobno presenečenje so doživeli ob srečanju z ariljskim orožniškim komandirjem, v katerem so prepoznali nekega orožnika, ki je pred leti služboval na Koroški Beli. Pravzaprav so ga spoznali šele, ko je nagovoril

Andreja Prešerna in ga vprašal, kaj ga je prineslo v te kraje.

»Najbrž zato, ker me imate za komunist,« je rekel Andrej in — da si se je nekoliko obotavljal — segel orožniku v ponujeno roko.

Orožnik se je nasmešnil. V Prešernovih besedah je čutil puščico, saj so Andreja orožniki na Gorenjskem dobro poznali in ga leta 1930, ko so ga v Gorjah zaprli, pri zasliševanju strahovito pretepli in mučili, tako da so se nad takim orožniškim ravnanjem zgražali celo ljudje, ki drugače do komunistov nikoli niso bili prijateljsko razpoloženi.

»Komunist?« je rekel orožnik na Andrejeve besede. »Kakšni norci smo bili, da smo jih preganjali. Danes mi je žal.«

Ne verjeli bi njegovemu obžalovanju, da niso zvenele njegove besede iskreno. Kljub temu pa mu niso zaupali, saj jih je motila komandirska uniforma, ki jo je nosil.

»Vem, uniforma vas moti,« je orožnik opazil njihovo nezaupljivost. »Pozabite nanjo. Pod njo je danes drugačen človek, kakor ga poznate.«

In res se je spremenil. Kdo ve, kaj ga je razočaralo nad oblastjo, ki ji je služil in jo vpričo njih obtoževal, da je roparska in krivična. Ko so se poslovili, jim je rekel, da bo skušal poskrbeti za kamione,

s katerimi bi se peljali naprej do Ivanjice, ki je od Arilja oddaljena okrog dvajset kilometrov. Prepešati bi jih morali, toda avrilski orožniški komandir je v resnici poskrbel za prevoz. Zato pot do Ivanjice ni trajala dolgo.

IVANJICA

Dne 26. januarja 1941 dopoldne so se »vpoklicniki« iz Slovenije pripeljali s kamioni iz Arilja v Ivanjico, kjer so ostali tri dni. Tamkajšnja žandarmerija jih ni nadlegovala. Pustila jih je pri miru in se zadovoljila že z vsakodnevним javljanjem. Tako so vpoklicniki lahko nemoteno navezali stike s tamkajšnjim prebivalstvom.

Stiki s prebivalci Ivanjice so bili že prvi dan prisrčni. Ko so zvedeli, da smo namenjeni v Medjurečje, so se začudili. Vedeli so za taborišče v Medjureču in za govorice, da bodo tjakaj pripeljali na prisilno delo »večje število razbojnikov«. Povedali so nam, da so jih že mnogo pripeljali iz južnega dela države in iz Bosne.

»Tudi oni niso zgledali kakor razbojniki,« je Sircu povedal neki domačin.

Ko mu je Sirc pokazal poziv za »orožne vaje«, se je še bolj začudil.

»Kaj takega? Kdo bi si mislil?« je rekel in povedal, da v barakah ob Moravi ni voja-

škega ta komandirja, če po je.

Sirca začudilo odhoda kakšne vaje. Z če je do leč.

»Ne,« čin. »On

Povedi prek hribov, peš, bo kakor vodi v vznožje pokazal.

Torej hrib, ga drugi so bili bila raz S težki kovčki presnet na oni.

Kdaj točno v bilo vs »rok ni Ivanji so bili, kor v slišali cesto, rili, ali proti B vedeli mlad vi ki se j

7

Kamenčki
iz
mozaika

Lučka Rozman

Z
D
A

PLANETARIJ

K zanimivostim Chicaga spada tudi planetarij tik ob Michiganskem jezeru. Razen velike zbirke antičnih astronomskih instrumentov smo videti še izbor zelo zanimivih barvnih fotografij z lune, razne nazorne prikaze planetov in zakonitosti vesolja ter pokukali skozi daljnogled v »gledališče neba«.

En dan smo prebili v umetnostni galeriji, eni največjih na svetu. Razen slik in skulptur ameriških umetnikov hra-

ni še številna dela evropskih slikarjev in kiparjev vseh obdobj. Zelo lepe in zanimive so tudi tamkajšnje zbirke primitivne, dekorativne in orientalske umetnosti.

ZIVALSKI VRT

Zaradi želje najmlajšega člana družine smo en dan svojega potovanja po Chicagu namenili ogledu enega od treh živalskih vrtov tega mesta. Z avtobusom smo se morali peljati uo daleč iz centra, da smo skozi industrijski

del mesta in obširna stanovanjska predmestja prišli do 5.000 arov velikega parka, kjer so na ogled zanimivosti Brookfiedskega živalskega vrta. Posebno prijetno mora biti tukaj poleti, ko je večina od 2.400 različnih živali v svojem naravnem okolju, ločenim od gledalcev z globokimi jarki. Poseben del tega vrta je »otroški živalski vrt«, kjer so v pisanih hlevih in ogradah prave pravcate farme — seveda pomanjšane — številne domače živali, od katerih sta bila najprijaznejša mlada kozica in poni, ki prenaša otroke na svojem hrbtu. Vse je zelo ljubko, zabavno in namenjeno otrokom.

S tem je naš čas, namenjen Chicagu, potekel in z udobnim avtobusom smo se odpeljali v šest ur oddaljen Detroit. Vožnja po ameriških »hitrih cestah« je bila celo zame, ki avtobusnih prevozov ne cenim preveč, užitek, kajti cestišča so gladka, široka in lepo speljana, še posebno lepo pa so urejeni vsi vhodi in izhodi nanje.

DETROIT

Michigan je ameriška država, ki ji pravijo tudi avtomobilska prestolnica. Vode vseh štirih velikih jezer, ki obkrožajo njene obale, so omogočile velik razmah transporta, ta pa industrije. Železova ruda iz Minnesote se v Michiganu predeluje v jeklo, osnovno surovino za avtomobilsko industrijo. Srce te industrije je v Detroitu, velikem pristanišču ob istoimenski reki, ki povezuje jezero Huron z jeze-

rom Erie. Ustanovil ga je Cadillac leta 1701 v imenu francoskega kralja Louisa XIV., da bi kot člen v verigi trgovskih postaj služil kontroli notranjosti dežele. Razvil se je v politični in trgovski center pokrajine okrog Velikih jezer in 1760. so ga po sedemletni vojni zasedli Britanci. Do 1796. mu je vladal osovraženi britanski guverner H. Hamilton, nato pa je prešel pod upravo ZDA. Zaradi ugodne lege se je hitro razvijal kot industrijsko in pristaniško mesto. Na začetku 20. stoletja se je razvila avtomobilska industrija in vzcvetela posebno po uvedbi tekočega traku v Fordovih tovarnah. Detroit je torej rojstni kraj masovne proizvodnje.

Ves ta razvoj z maketami in avtentičnimi predmeti prikazuje tamkajšnji Zgodovinski muzej. V njem so rekonstruirani vsi važnejši dogodki od trgovanja prvih priseljencev z Indijanci do prihoda Cadillaca in njegove družine v to najstarejše mesto srednjega zapada. V kleti muzeja so celi hodniki spremenjeni v ulice iz prejšnjega stoletja, s takratnimi trgovinami, voziili, oblačili ipd. Skupaj s prikazom upravnih funkcij, zdravstva, šolstva in kulturnih dejavnosti nam je omenjeni muzej pomagal laže spoznati to živahno in še vedno razvijajoče se mesto.

Tudi tukaj smo obiskali Umetnostno galerijo, ki se ponuša z izrednimi zbirkami slik tako starih kot modernih slikarjev. Številni razstavljeni

predmeti so pregledno urejeni po dobah in stilih in vsaka dvorana ima ob vhodu na razpolago liste s spremnim besedilom, ki obiskovalce — velikokrat tudi študente — pouči o tem, kar gledajo.

Razen izredno lepo urejenih nakupovalnih centrov in modernih upravnih zgradb ima Detroit na bližnjem otočku Belle Isle svoj glavni rekreacijski center. Ves otok je spremenjen v park, ki ga krasijo številni vodometi, kipi in cvetje, za katerega skrbi tamkajšnji botanični vrt. Obiskovalcem so na razpolago številna igrišča za letne in zimske športe, čolni in prostori za piknike. Otroci se lahko zabavajo na številnih igriščih ali velikih zelenih površinah in njim je namenjen tudi prijeten otroški živalski vrt. Na eni strani je otok povezan z Detroitom kar s cesto preko mostu, na drugi pa se z njega lepo vidi najjužnejše kanadsko mesto Windsor. Žal čas našega obiska ni bil najprimernejši za sprehode po parkih, kajti vodometi so bili mrtvi in v boje sredi reke so se zaletavale plošče ledu.

DEARBORN

Pol ure vožnje iz Detroita je moderno mesto Dearborn, med Američani zelo znano po dveh znamenitostih: Prva je Fordov muzej, ki v zgradbi — reprodukciji philadelphijske mestne hiše prikazuje obširno zbirko predmetov, značilnih za rast in razvoj ameriške družbe od pionirskih časov do sedanjih dni. Muzej se deli v tri glavne dele: gale-

rija vsebuje posodo stil ip nem

Zelo drugi zgodnji Vzdrž različnih ljenih tudi d larna, igrač, večino obrtni na da lujejo del m dvora predn kacij, in pa stva.

lja o avtor lokon tudi i koli r

Sos je dr nitost To j prebi obisk in hi kraje ameri je na stavi sto 2 ali t njem znači ameri obho med tranj Burb

kega taborišča, niti vojaške komande marveč, da je taborišče popravilo žandarmerije.

Sirca v pripovedovanju ni začudilo, saj so bili že pred odhodom tajno obveščeni, kakšne bodo njihove »orožne vaje«. Zimalo ga je samo, če je daleč tega kraja še daleč.

»Ne,« mu je pojasnil domačin. »Onaj hriba je...«

Povedal mu je, da vodi prek hriba bližnjica. Če greš peš, boš prek hriba prej tam, kakor če bi šel po poti, ki vodi v velikem ovinku pod vznožje hriba, ki mu ga je pokazal domačin.

Torej bodo pešačili čez hrib, ga je zaskrbelo. Pa tudi drugi so zmišljali o tem. Če bi bili brez prtljage, ki ni bila ravno lahka, bi še šlo. S težkimi lesenimi vojaškimi kovčki pa se bodo morali presneti, preden bodo na oni strani.

Kdaj bodo odrinili, niso točno vedeli. Sicer pa jim je bilo vseeno, saj je šlo vse v »rok njegove službe«. In tu v Ivanjici gostilni, v kateri so bili, bilo prijetneje, kakor v kakih, o katerih so slišali, kjer naj bi gradili cesto, kor so nekateri govorili, ali železnico iz Ivanjice proti Bimu polju, kakor so vedeli, da, med njimi tudi mlad vik fant s črnimi brki, ki se je kdaj ve odkod vzel,

ko so se jeseniški in javorniški vpoklicniki fotografirali pred svojim začasnim bivališčem v Ivanjici in ki je stisnil pest, preden je fotograf pritisnil sprožilec na aparatu.

Imeli so ga za domačina, pa so spoznali, da je Slovenec, ko jih je nagovoril in vprašal, od kod so.

»Z Jesenic,« je odgovoril Alfonz Oblak, nekateri drugi pa so temnolasega fanta samo začudeno gledali, nekateri celo nezaupljivo.

»Z Jesenic,« se je zablestelo v fantovih očeh. »Potem poznate Čufarja?«

»Seveda. A kaj potem?« se je oglašil nekdo in meril dolgega fanta.

»Tudi jaz ga poznam. Iz Maribora,« je rekel.

»Si iz Maribora?«

»Ne. Iz Šoštanj. V Mariboru hodim v šolo.«

»V kakšno šolo?« se je oglašil nekdo.

»V gimnazijo.«

»Pa si že toliko star, da so te poklicali na orožne vaje?«

»Ne. Prejšnji mesec sem jih bil osemnajst.«

»Torej niti pri vojaki nisi še bil?«

»Ne. Seveda ne,« se je nasmehnil z belimi zobmi.

»In so te kljub temu poklicali?«

»Da. Kakor vas,« je rekel in pokazal poziv, kakor da bi videl, da mu ne verjamejo.

Kmet se je opotekel skozi vežo na dvorišče. Hotel je biti sam. Premisliti. Pod tepko je ugledal nekoga s tlečo cigareto v ustih. Bil je sosed, Merkovec. Tudi ta se je bil umaknil in čakal.

— Pošto si oddal? — je spravil kmet komaj iz sebe.

— Oddal, zdaj mora biti že na poti.

Molče sta obstala drug ob drugem, potem pa je le šepnil spet kmet:

— Pa je bil najbrž le pravi...

Ničesar drugega si nista imela povedati, nikomur pod nebom ni imel kmet več kaj reči, niti partizanom ne bi vedel kaj povedati v zagovor, prsi bi jim nastavil, njim ali komurkoli... Šel je mimo sosedu in se ustavil za hlevom. Naslonil se je, pravzaprav ujel na zid in se brez misli zagledal v temo.

Kako ves drugačen je bil svet nocoj! Zemlja, ko da ni njegova. Še zvezde so bile drugačne. Svetlejše, kolikor je bila noč bolj črna, oddaljenejša in večne, kolikor bližji je bil konec... Vse se mu je zdelo drugačno, belkasti soj vrhov in srebrna preja med vejami; veličastnejše, pa tudi tuje, ko da ga je narava izbrisala iz svoje skupnosti.

Streznil ga je ropot na dvorišču. Nemško govorjenje, ostri klici, ukazovanje. Potem hreščanje hlevskih vrat, škripanje voza izpod parme, leni koraki kobile, ki so jo bili zmotili pri nočnem počitku. Nakladanje, spet klici, komande, naposled hreščanje premikanja voza in oddaljujoče kopitanje po nasutem gramozu...

Lona ga je poiskala za hlevom in mu z namoč vsakdanjim glasom povedala, da so si sposodili voz in kobilu. Naročili so, naj si ju pride zjutraj iskat v trg.

Šel je za Lono v hišo in občepel v kuhinji, ob železnem štedilniku. Iz sobe onkraj stene je slišal, kako drgne Malka tla...

— — —

CVETKO ZAGORSKI

6

V PRECEPU

V gnilem senu se je kmet toliko ogrel, da ga je minil drget in z njim tudi napetost, v kateri je zlezel vkup. Utrujene veke so zakrile oči in obšel ga je omotičen spanec. Ni trajalo dolgo, zakaj ko se je zbudil, je bil v kleti še zmeraj mrak. Trznil je, ni se takoj znašel, kje je in kaj se dogaja z njim, obšel ga je čuden, globok strah. Potem se je zavedel, si pomencal oči, vrgel s sebe smrdljivo odejo sena in vstal. Zdravi udje so terjali gibanja. Pretegniti se, občutiti tok krvi, ogreti ta živi kotel, ki čemi v temi in mrazu!

Pretegnil se je. Potem ga je želodec spomnil, da je že dolgo prazen. Vse drugo se je umaknilo najpreprostejšemu občutku gladi. Spomnil se je popotnice, ki mu jo je bila dala Lona, potipal žepe — bili so prazni, saj so mu jih žandarji izpraznili. V njih so bile le še drobtinice. Zadržano pobožnostjo jih je jel nositi v usta, sladko žito svojega polja, ostanke vsega, kar je bilo nekdanje njegovo, z Lono in otroki vred, z njivami in gmajno, z živino in vsem, kar je pomenilo življenje. Ni bil zmeraj zadovoljen z njim, a je bilo najboljše, kakršno je moglo biti — bilo je njegovo.

Ko da si je opomogel od južine, je napravil tistih nekaj korakov dol in gor po temnem prostoru. Postal je nestrpen. Prisluhnil je oddaljenim strazarjevim korakom in žvižgu patrole od reke sem.

— Kaj namerjajo z mano? — je pomislil prvič nase.

Kaj bi le namerjali z banditom? Odveč vprašanje. Gre samo še za to, kakšen konec ga čaka. Pred njim je samo še eno dejanje, zadnje dejanje, ki se tiče zdaj samo še njega — črta in nepreklicen, nepopravljiv seštevek.

Kar se je zgodilo v njegovi hiši s partizanom — vseeno je zdaj, kakšen je bil po človeški plati, nosil je zvezdo — tega ni moč spremeniti, mrtvega partizana ni moč oživiti. A kar je bilo potem še v njegovi moči, je napravil, ranjenci so srečno prešli Savo, rešil je, kar se je dalo, in tudi sam sebe s tem, da se je takole pogubil.

Ob tem ko rezilo ostrem, neusmiljenem, po pravičnem premisleku je spet zajel moči. Ni sedel

več v kot, razkoračen je obstal sredi prostora s pogledom svojih ko spominčih modrih oči na izseku neba, katerega temno modrino je jela prežarjati bela svetloba jutra...

Zdel sem v kuhinji, v temi, zmučen ko da so me s kolesa sneli. Lona je prigovarjala sinku, ki se ni in ni mogel potolažiti, ko da kaj ve. Malka je še zmeraj drgnila pod v hiši in bilo mi je, ko da mi dreto vleče skozi prsi.

Boječina je ko s šilom dolbla vanje, brez določene misli. Vse je bilo še preolizu, nerazumljivo. V črnem obupu sem se spomnil najpreprostejšega — slatinarke, ki sem jo bil vzel tistemu z mize. Ko da sem zdravilo odkril, me je zaneslo v hišo. Malka se je pripogibala pod mizo, ob njej je bil škaf, poln motne vode, in neznansko se mi je zasmilila, ne vem zakaj. Nisem je mogel gledati, ko tat sem se popravljal s slatinarco nazaj v kuhinjo. Nagnil sem in ko sem spet spustil glavo, se mi je zazdelo, da nekdo stoji za šipo, pred oknom. Luči v kuhinji nisem imel, zunaj pa je bila svetla noč, le češnja je metala senco čez okno, tako da bi se lahko tudi motil.

Prej kdaj bi bil stopil k oknu pogledat, kdo da je in kaj bi rād, snoči pa sem komaj zmogel odstaviti slatinarko na štedilnik. Zbal sem se človeka, se potuhnil. A ko je dvignil dlan nad oči in se s stegnjenim vratom razgledoval po temi v kuhinji, sem se spomnil, da bi bil lahko kurir, ki sem ga čakal že cel teden, in ko odrezano sem bil spet prejšnji. Minil me je strah, v meni je vstalo nejasno upanje.

Stopil sem k oknu — zares je bil nekdo s partizansko kapo na glavi in s puško čez ramo. Odprl sem okno.

— Dober večer, — je šepnil. Pojoče je zaval, po dolensko in mlad, okrogel obraz je odkrito gledal vame in se navihano smehljaj, češ: evo me!

— Kjer poka, so tudi naši, sem si rekel... Zdaj sem ga prepoznal, bil je kurir Iztok z dolenske strani.

Nisem zinil, ko da sem ob jezik, samo z glavo sem mignil in dal znamenje, naj stopi okrog hiše, kar je pomenilo zanj, da ni nevarnosti...

Čudna stvar je človek! O sebi ima neke predstave, v resnici pa je tak, kakor se otepa z življenjem. V življenje ti stopi dogodek, pa te zaobrine, sam ne veš kdaj. Ko da se dvigne pred tabo zid in prestreže očem pogled navzven, da se obrnejo navznoter. Kar so bile navajene gledati dotlej, se umače nečemu večjemu, globljemu. Človek, življenje — v čim večjih premikih sta, hujša peza ju tare... Sam sem se nisem več poznal. Obstal sem, tisto uro nisem mogel nikamor naprej, a vedel sem, da bom slej ali prej moral naprej, da bom moral čez ta zid, pa naj bo za njim katerakoli resnica...

Mrko sem ga sprejel, on pa je bil ves domač, zaupljiv, ko da je prišel spet pod staro streho. V veži si je stresel mokroto s čevljev in stopil za mano v hišo, kjer je Malka zadnjič pobrisala tla in ožemala kunj. Trznila je, ko da jo je zalotil pri nepravem delu, in odnesla škaf iz hiše.

— Je zrak čist? — je vprašal.

— Je.

— Kaj pa ste imeli? — je spet vprašal, z očmi na poribanem podu, mislil pa tudi na pokanje.

— Ubili so nekoga, — sem odgovoril. Glas mi je bil tuj, ko da ni moj. Njegov pogled je obvisel na obrazu, oster, vprašujoč.

— Koga?

— Nisem ga poznal.

— Ga je kdo izdal?

Nisem takoj odgovoril.

— Kdo ga je izdal?

— Jaz.

Ostrmel je, ni premaknil oči z mene.

— Vi? — je vprašal nejeverno in me gledal, ko da se mi meša.

Moral sem mu razložiti, da bi mi verjel:

— Prvič je prišel v hišo, doslej ga še nisem videl. Kar vdrl je. Javljeno je bilo, da se potika po vasi strganec, a ko nas je ozmerjal potem še z banditi in pretaknil hišo za hrano, nisem več dvomil.

— Je bil visok, črnih las, v nemških škornjih?

— V škornjih, z rusko avtomatko.

Partizana je dvignilo. Stopil je po hiši, pogledom v tla.

— Moj tovariš je bil, kurir. Zmeraj smo ga sva-rili, naj se obnaša po človeško... Svoje vrste človek je bil, zdaj jo je skupil...

Ustavil se je pred mano. — Ampak vseeno, kako ste se mogli tako zmotiti?

● ● ●

— Kako sem se mogel tako zmotiti?

Obstal je pred vprašanjem. Res, kako se je mogel tako zmotiti?

rija dorativne umetnosti vsebuje pohištvo, srebrnino, posodo, teklenino, ure, tekstil ipd. urejeno po časovnem in regionalnem redu. Zelo zanimiv in poučen je drugi del muzeja, »Ulica zgodnjemarijskih trgovin«. Vzdrževane se vrsti 22 različnih kompletno opremljenih prodajal, ki so hkrati tudi delnice: steklarna, sedlarna, črna, izdelovalnica igračk, lin, sveč ipd. Pred večino delavnic resnični obrtniki starim orodjem in na dan zastarel način izdelujejo izdelke s polic. Tretji del muzeja pa so v največji dvorani zastavljeni tehnični predmeti transporta, komunikacij, optike, električne in partenerije ter kmetijstva. Med mladimi se ustavlja obelih kolonah starih avtomobov, aeroplanov ter lokomob, med katerimi je tudi mečja, ki so jo kdajkoli našli.

Sosed Fordovega muzeja je drugo darbovna znamenitost Greenfield Village. To je selje brez stalnih prebivalcev, a s preko 1.300.000 obiskovalci na svojih cestah in hišah vsako leto. S tem krajem Henry Ford »oživil ameriško zgodovino« tako, da je na 100 arih zbral in postavil karavno okolje čez sto zgodovinskih hiš, ki so ali tesno povezane z življenjem vseh Američanov ali značilna tri stoletja dolgo ameriško življenje. Ko smo obhodili to naselje in si med drugim ogledali tudi notranjost Fordove, Fosterjeve, Burbanke rojstne hiše, Edi-

sonove laboratorije, Lincolnovo sodišče, pa številne delavnice, prodajalne, osnovno šolo prvih priseljencev, črnsko četrt in podobno, smo resnično lahko spoznali življenje ameriških prednikov in velikih mož, ki so pomagali ustvariti življenje takšno, kakršnega živimo danes.

Detroit smo zapuščali z občutkom, da smo med svojim kratkim obiskom tudi mi spoznali vsaj del tega mesta, ki se ponša s pestro preteklostjo, gigantsko rastjo in usmerjenostjo v prihodnost. Vrnili smo se v Bloomington; preden pa nadaljujemo z opisom še nekaterih večjih mest, pogledimo nekaj zanimivosti iz ameriškega gospodarstva.

IN SE MALO O GOSPODARSTVU ZDA

V gospodarstvu se ZDA približujejo 4.000 dolarjev narodnega dohodka na prebivalca letno. Povprečna tedenska plača znaša 121 dolarjev, povprečna plača na uro pa 3,28 dolarjev. Od leta 1960 do 1970 so se povečali življenjski stroški za 32 %, plače pa za okrog 54 %. V gospodarstvu je zaposlenih tudi vse več poročenih žensk — v letu 1970 jih je bilo 40 %.

Primerjave predvsem vrednostnih pokazateljev iz njihovih in naših razmer so težke. Cene so različne od naših, v njihovih plačah ni všteto zavarovanje, stanovanja so daleč dražja, nepripravljena hrana je vrednotena kot pri nas, medtem ko je že pripravljena in restavracijska zelo draga.

Zaključki konference komunistov Železarne

(Nadalj. s 5. str.)

II.

Zavedamo se, da zvišanje cen ni pot, ki bi reševala sedanjo situacijo v našem gospodarstvu. Za Železarno bi brez dvoma taka rešitev bila sprejemljiva, vendar bi povzročila negativne posledice v gospodarstvu kot celoti. Nadaljevala bi se tendenca inflacije in cilji devalvacije bi bili ogroženi. Na drugi strani pa se prav tako zavedamo, da brez sodelovanja širše družbene skupnosti Železarna ne more sama kriti primanjkljaja devalvacije in njenih posledic. Samoupravni organi Železarne naj zahtevajo izdelavo točnih izračunov posledic devalvacije ter programa za sanacijo teh posledic. Konferenca bo po sprejetju tega programa ponovno obravnavala položaj Železarne.

III.

Bili bi nerealni, če bi se zadovoljili samo s sklepom, ki se nanaša na dejavnike izven podjetja. Zavedati se moramo, da imamo kopico čisto notranjih nerešenih vprašanj in problemov, katere je obravnavala 3. seja konference ZK Železarne. Iz aktivnosti po 3. seja konference ugotavljamo, da je vrsta sklepov omenjene konference izvršena in sicer sklepi, ki se nanašajo na urejevanje finančnih vprašanj Železarne v okviru izvajanja sanacijskega programa in aktiviranja delovnih skupin v okviru samoupravnega odločanja. Prav tako se sklepi s področja kadrovske politike, nagrajevanja in medsebojnih odnosov zadovoljivo rešujejo v okviru danih možnosti. Ob tem pa ugotavljamo, da se prepočasi realizirajo sklepi, ki se nanašajo na delitev dela med tovarnami ZPSŽ, tehnološko disciplino, organizacijo dela in zniževanju stroškov. Posledica tega pa je, da se vse prepočasi prilagajamo nastali situaciji.

Zaradi tega konferenca zadoljuje in obvezuje vse člane ZK tovarne, ki delujejo kot posredni in neposredni vodje in organizatorji proizvodnje (od delovodij do direktorjev), kakor tudi člane ZK zaposlene v strokovnih službah, da dosledno in vztrajno delajo na izvrševanju omenjenih sklepov, ki naj postanejo sestavni del stabilizacijskega programa tovarne za naslednje obdobje.

Prav tako zadoljuje člane ZK v samoupravnih organih tovarne in DE, da stalno opozarjajo na dosledno izvajanje stabilizacijske politike.

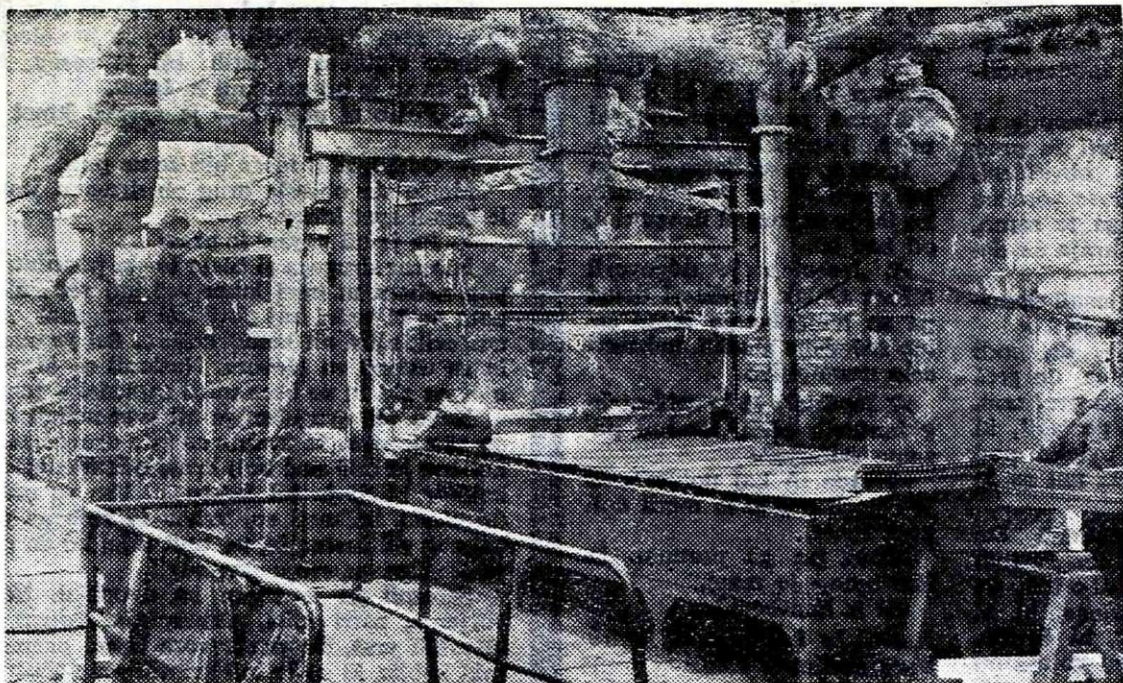
IV.

Konferenca ponovno ugotavlja, da se sklepi iz področja skrbi za pogoje dela in življenja delavcev vse prepočasi in nezadovoljivo rešujejo. Zavedamo se, da bodo zahteve po stabilizaciji našega gospodarstva imele posledice tudi na rast življenjskega standarda. Vendar menimo, da ne moremo več odlašati z urejevanjem perečih problemov iz področja varnega in zdravega dela, predvsem pa ne moremo odlašati z reševanjem stanovanjskega problema. V obdobju sanacije Železarne smo se zavestno odpovedali investicijam v stanovanjsko izgradnjo. Ta odpoved nas je pripeljala v situacijo, ki je poleg še nekaterih drugih vzrokov povzročila odhod precejšnjega števila delavcev, med njimi je bilo precejšnje število takih, ki so bili za Železarno prepotrebni. Konferenca zahteva, da se v stabilizacijski program Železarne vključi tudi reševanje prej navedenih vprašanj.

V.

Peta razširjena seja konference ZK Železarne Jesenice zadoljuje sekretariat konference ZK, da izdela akcijski program dela po zaključkih konference in z njimi seznanji vse člane ZK Železarne.

Konference ZK
Železarne Jesenice

Tako so normalizirali pločevino v adjustaži obrata Javornik II

Odlična udeležba na letni skupščini KO ZZB NOV

Člani ZZB NOV terena Plavž na Jesenicah so imeli svojo letno skupščino 13. februarja. Udeležba je bila rekordna, saj so bili v dvorani občinske skupščine vsi sedeži zasedeni, precej udeležencev pa je moralo še stati.

Skupščina je potekala po običajnih pravilih. Dosedanji predsednik je v poročilu navedel, da organizacija šteje 400 članov, od katerih je 170 žensk in 230 moških. V preteklem obdobju so sodelovali pri vseh številnih proslavah in akcijah družbenopolitičnih organizacij. Za dan borca, dan vstaje in dan mrtvih so položili vence na grobove padlih v NOV na skupnem grobišču na Jesenicah in pri drugih obeležjih v okolici. Obiskali so socialno ogrožene člane, 19 pa so jih predlagali za priznavalnino. Devetim članom so pripomogli do kredita za graditev stanovanjske hiše, 21 pa jih je na osnovi predlogov dobilo priznanja za 29. november.

V razpravi so člani načeli veliko vprašanj in predlagali rešitve nekaterih problemov. Predvsem bi radi vedeli, kako bo s spomenikom padlih. V zvezi s tem je bilo pojasnjeno, da naj bi po zadnji varianti stal spomenik ob grobovih na starem jeseniškem pokopališču, ki bo spremenjeno v park. Predlagali so, naj bi se čimprej postavilo obeležje prvoborcu tov. Kavčiču. Menili so, da bo v bodoče potrebno imeti boljši pregled nad šolanjem in zaposlovanjem otrok padlih in še živčih borcev, talcev in internirancev. V tem pogledu bo več pozornosti treba posvetiti štipendiranju in drugim oblikam podpore. Zgodovina Jesenic in ostalih krajev Gornjesavske doline iz časa NOV še ni zbrana. V tem pogledu bo potrebno še precej dela. Tudi komisija za razvijanje tradicij NOB bo morala še uspešneje delati.

V zvezi s širjenjem pornografske literature in druge plaže so izrazili protest in

dali vso podporo komisiji, ki ni dala soglasja za predvajanje filma MAŠKARADA. Predlog občinske konference žensk, da bi za dan žena organizirali ustrezno razstavo o politični dejavnosti žensk od 1920. leta naprej, so v celoti podprli in bodo pri izvedbi pomagali, kar bo v njihovi moči. Poudarili so, da žensko revolucionarno gibanje zasluži, da se posebej

opiše in zbere ustrezna dokumentacija, saj je bilo z Jesenic in bližnje okolice kar 135 žensk v partizanih. Na koncu so naglasili, da ni dovolj, da se organizacija največ ukvarja z obeležji, spomeniki in proslavami, pač pa je potrebno, da se bolj tvorno vključi v današnje gospodarsko in družbeno-politično dogajanje.

Na koncu so izvolili nov 17-članski odbor in nato v domu družbenih organizacij na Hrušici pripravili tovariško srečanje. B.

Razgibane razprave o občinskem proračunu

Upravne službe skupščine občine Jesenice že dalj časa pripravljajo materiale za sprejem novega proračuna občine Jesenice. V razpravah pred sprejetjem proračuna bo sodelovalo kar precejšnje število predstavniških organov od svetov in skladov do skupščine občine. O predlogu bodo tudi spregovorili volivci na zborih volivcev, ki bodo v času od 26. februarja do 3. marca letos. V okviru teh priprav so se včeraj sestali tudi predsedniki krajevnih skupnosti in krajevnih organizacij Socialistične zveze. Pripravili so predlog plana dohodkov krajevnih skupnosti, dogovorili pa so se tudi o sklicu in izvedbi zborov volivcev.

Dohodki krajevnih skupnosti bodo letos glede na lansko leto precej večji. Krajevne skupnosti bodo imele v letošnjem letu dohodke iz naslednjih virov: dotacija proračuna za osnovno dejavnost krajevnih skupnosti, dotacija proračuna za drobno komunalno dejavnost, prispevek za uporabo mestnega zemljišča, turistično takso,

parkirnine in razne najemnine. Skupno bodo krajevne skupnosti na ta način zbrale 867.650 dinarjev. To so samo sredstva proračuna, ki se kot dotacija odstopajo krajevnim skupnostim za njihovo osnovno in drobno komunalno dejavnost ter sredstva, ki so sicer dohodek proračuna občine, vendar so z ustreznimi dohodki že odstopljena krajevnim skupnostim. Poleg tega imajo posamezne krajevne skupnosti tudi dohodke iz lastne dejavnosti, ki so predvsem odvisni od aktivnosti krajevne skupnosti.

Na včerajšnjem razgovoru so pregledali tudi plan sredstev za komunalno dejavnost v občini za leto 1971. Za te namene bo predvidenih dohodkov v znesku 6.400.000 dinarjev. Ta sredstva bodo razdeljena na komunalna dela, ki se financirajo iz sredstev občine, za rekonstrukcije cest oz. ulic in pločnikov, za mostove, kanalizacijo in hudournike, za hortikulturno ureditev, urbanistično dokumentacijo, projekte ter katastrske načrte in izmere.

Resnični predstavnik svoje zemlje in ljudstva

(ob desetletnici smrti)

...želel sem, da bi vam te slike molče povedale kaj delam, kaj mislim in kako zelo ljubim življenje, in da je življenje kljub temnim sencam lepo, kot materina nežnost, ki objema šele rojenega — človeka...!»

(SLAVKO SMOLEJ: »MY VISUEL WORLD«, AMERICAN PHOTOGRAPHY, OCTOBER 10 1938, BOSTON, USA)

MLADOST POLNA ODPOVEDI...

O mladosti Slavka Smoleja bi bilo težko govoriti z današnjimi pojmi o mladosti. To je bila mladost odpovedovanja, mladost iskanja, mladost zavzetosti za ideje. Že v srednji šoli je v svojem iskanju našel tisto pot in silo, v kateri je videl bodočnost slovenskega ljudstva, bodočnost človeštva nasploh.

Prevzele so ga marksistične ideje in pridružil se je mladim naprednim slovenskim silam. Ta njegova opredelitev ga je že takrat privedla do prvih soočenj s policijskim nasiljem. Pozneje v letu 1942 pa ga je okupator kot zavednega Slovence in protifašista zaprl v kaznilnico Begunje.

Slavko Smolej je sodil v tisto generacijo, ki ji je zgodovina naložila najpomembnejšo, a tudi najtežjo nalogo. Na pleča ji je naprtila veliko breme, preizkušnjo in odgovornost za usodo slovenskega naroda v njegovih najtežjih in najodločilnejših dneh. To je bila generacija, ki ji je bilo dano, da je vodila in zmagovito povedla naše ljudstvo skozi revolucijo ter omogočila zagotovitev nacionalne suverenosti.

KOT MACESEN NA IZPOSTAVLJENEM ROBU JE KLJUBOVAL NASILJU

Slavko Smolej je bil gornik, ki se je za vse čase zapisal med nežne in občutke polne obiskovalce in pesnike slovenskih gora. Ko ni več mogel v strmine, se je z njemu lastno temeljitostjo lotil upodabljanja človeka pri delu — posebno znan je njegov PLAVŽAR.

Rodil se je 24. aprila na Jesenicah. Diplomiral je leta 1929 na TŠŠ v Ljubljani kot elektrotehnik. Od leta 1931 je bil zaposlen na Jesenicah.

Ves čas — prav od leta 1941 je Slavko s svojo kamero zapisoval in lovil, zdaj ne več planinskih, pač pa motive groze in nasilja okupatorja. Tako je kmalu po osvoboditvi, ki jo je z nepopisnim navdušenjem, pa že trajno bolan pričakal — lahko izšla njegova fotomonografija GORENJSKA V MIRU, TRPLJENJU, BORBI IN SVOBODI. Neumorno se je trudil, da je bil urejen muzej nacističnih strahot v Begunjah. Levji delež ima Smolej tudi pri ureditvi železarskega tehničnega muzeja na Jesenicah.

Kot fotoreporter in kapetan I. klase jeseniško-bohinjskega partizanskega odreda pri osvobajanju slovenske Koroške, je Smolej posnel bogato slikovno dokumentarno gradivo. V spominski knjigi SLOVENSKA KOROŠKA, ki je bila predložena na mirovni konferenci v LONDONU in MOSKVI, je ogromno Smolejevega slikarskega gradiva.

Po osvoboditvi je SMOLEJ prevzel dolžnost direktorja poklicne industrijske šole. Vzgoja mladih strokovnjakov mu je bila že od nekdaj pri srcu. Šola je pod njegovim vodstvom in ob njegovih bogatih delovnih idejah zrastle z leti v ugledno in daleč naokrog znano kovačnico strokovnih kadrov.

LIRIČNI POET MEDNARODNE FOTOGRAFIJE

Gornik in lirični poet mednarodne fotografije SLAVKO SMOLEJ je 16. februarja 1961 za vedno zatisnil oči. Odšel je eden izmed tistih, ki so v času med obema vojnama postali markantni predstavniki umetniškega ustvarjanja — človek, ki je v svojih foto-

grafijah posredoval lepote naših gora daleč naokrog.

Bil je poln načrtov in energije — vendar zamišljen. Dostikrat smo se spraševali, odkod njegova trdoživa moč in samoniklost, kje jo je jemal? Jo je prinesel s seboj kot dediščino neupogljivega rodu pod Karavankami? Je bil to sad njegovega nenehnega razmišljanja in umetniškega snovanja? Njegovo delo ni sledilo le vsakodnevnim potrebam. Vselej ga je hotel poglobiti, se dokopati do bistva na tisočih primerih, lastnih in tujih, preden je registriral s fotoaparatom tisto, kar je imel za pravilno. Nikoli ni bil enostranski, vselej je prisluhnil različnim mnenjem.

Za svoje uspehe na mednarodnih salonih umetniške fotografije, je Smolej prejel od mednarodne organizacije FIAP (Federation Internationale de l'Art Photographique) častni naslov — Artist FIAP — mednarodni mojster fotografije. Bil je tudi častni član belgijske CREPSA (Cercle Royal d'Etudes Photographiques et Scientifiques d'Anvers).

Predolga bi bila vrsta naševanja medalj in plaket, ki jih je v svojem kratkotrajnem, a plodnem življenjskem opusu dosegel Slavko Smolej.

Za ilustracijo navajamo vir iz dežele vzhajajočega sonca, odmev vrednotenja slovenske in Smolejeve umetniške fotografije.

»SLOVENIJA ima v fotografiji tradicijo, staro, dobro tradicijo. Njeni začetki segajo nazaj v leto 1840, ko je Janez Puhar po Daguerjevih idejah in lastni iznajdljivosti začel prve uspešne poskuse, ki so ga v kratkem času privedle do nove in svojstvene iznajdbe — iznajdbe fotografije na steklene plošče.

Slovenski fotoamaterji so verno sledili Puharjevemu svetlemu zgledu in se v kratkem času uveljavili v areni mednarodnih fotografskih razstav, s svojimi temami in lastnim stilom svojih del. To so zmogli zaradi tega, ker so izhajali iz ljudstva, se zrasli

z njim, čutili v sebi radost in bolečino svoje zemlje, v njih objektivne se je globoko začrtal odsev lepote čudovite pokrajine.

Mojster fotografije SMOLEJ se je predstavil s svojo lirčno kolekcijo neprekosljivih motivov zasneženih strmin že v letu 1939. Njegovo kolekcijo označuje odlična kompozicija in enkratna doživetost.

Danes se nam predstavlja mojster SMOLEJ s svojo fotomonografijo — GORENJSKA IN PEACE, DISTRESS, FIGHT AND FREEDOM. To je svojevrsna knjiga, ne samo odlična fotografska izdelanost podob, še bolj nas priklene občutek, ki je z njim prepojena celotna knjiga. Toliko lepota in toliko srca je v njej, da jo lahko smatramo za eno najlepših publikacij te vrste.

SMOLEJEVA dela so knjiga, ki govori o narodu, nje-

govem družbenem ustroju, kulturi in napredku. So zgovoren dokument, ki slika zemljo, ki je vtisnila svojevrsten pečat zgodovinskemu razvoju ljudstva, in so pismo, ki pripoveduje o utripu in drhtenju ljudskih plasti, o sokovih, ki se prelivajo v živem telesu naroda, in o tokovih, ki ga vodijo v bodočnost.

SMOLEJEVA vloga in odgovornost sta veliki, kajti on je resnični predstavnik svoje zemlje in svojega ljudstva.

(GALLERY NIPPON PRESS ALMANAC:

»SMOLEJ'S MASTERPIECE — THE UNIQUE EPIC POEM OF SLOVENIAN NATION«, GALLERY NIPPON PRESS ALMANAC, JULY 20 1956, OSAKA)

To je le eno laskavih priznanj med mnogimi, ki jih je požel mojster Smolej.

Slavko Tarman

Dipl. oec. JAKOB MAVSER

Vojna, ki naj bi končala vse vojne (1)

Prekletstvo vojne

Prek štiri tisoč milijard dolarjev bomo porabili za oboroževanje in za vzdrževanje vojaške organizacije vsega sveta v času 1970—1979, če računamo sedanji tempo rasti izdatkov. To pomeni prek 1000 dol. na vsakega človeka. Dovolj, da bi nudili vsakemu prehrano in obutev ter obleko za več kot leto dni.

Prek 90 milijonov ljudi je umrlo v največjih vojnah v 20. stol. Več kot polovica v drugi svetovni vojni. ZDA so izgubile manj kot milijon

mož v vseh vojnah, medtem ko jih je SZ izgubila več kot 10* milijonov samo v drugi svetovni vojni. Vojna še vedno povzroča mnoge težke socialne razmere, dolgo potem še, ko so podpisane mirovne pogodbe. Ločitve so dosegle v ameriški družbi leta 1946 rekordno število vseh časov, prav zaradi nemoralnosti v vojnih letih. Nespremenjeno je sledila inflacija, kot rezultat deficitarnega proračunskega trošenja sredstev. Slaba oziroma nezadostna hrana je često posledica uničenih

gospodinjstev, propadajočega kmetijstva in prevoznih storitev ter pomanjkanja denarja. Sedanja vojna v Vietnamu pa je povzročila v ZDA uporniško mladino in delitev političnega mnenja.

ZDA uporabijo desetino celotnega narodnega dohodka v vojne namene. Več kot celotni državni proračun pred 12 leti. Samo vietnamska vojna je stala ZDA več kot 100 milijard dolarjev in 44.000 življenj doslej.

Tragedija Hirošime in Nagasakija v teh strašnih dneh

leta 1945 so bile »v interesu miru«. Toda, danes, 25 let pozneje, nam še vedno uhaja svetovni mir. Vidimo samo možnosti za vojno. Zakaj?

San Francisco 1945

Celo pred tema atomskima eksplozijama so narodi sveta polni upanja zasledovali enake sanje — svetovni mir. Charter je bil postavljen in podpisan na konferenci v San Franciscu 26. junija 1945. Začetni odstavek je naznanil idealne želje podpisnikov: Mi, združeni narodi smo odločeni, da prihranimo mladim ge-

neracijam tragedijo vojne, ki je dvakrat v našem lastnem življenju prinesla človeštvu neizrazno bol... Prav sedaj — 25 let po Hirošimi in podpisovanju ustanovne listine OZN — je za nas ustrezen čas, da se v mislih ustavimo in premislimo.

Je bila ta naloga, ta up in želja dosežena? Je svetovni mir res postal stvarnost? Ali danes res vidimo dežele sveta v miru? Je svet resnično v stanju, da uživa plodove mirroljubne koeksistence? Boj težko! Kam sploh lahko pogledamo, da bi uvideli te upajoče znake, da rešujemo problem svetovnega miru?

DOLIK praznuje srebrni jubilej

Šestnajstega februarja je minilo 25 let, ko so se v Delavskem domu na Jesenicah zbrali likovni amaterji na ustanovnem občnem zboru svoje sekcije in jo poimenovali DOLIK (domači likovniki). Najprej je sekcija delala v okviru javorniške prosvete, kasneje pa se je priključila k DPD Svoboda Tone Čufar Jesenice, kjer deluje še danes. Ustanovitelji: pok. Jože ČEBULJ, Nika HAFNER, Janko KOROŠEC, Janez KOZAMERNIK, Franc KREUZER (pobudnik), Tine MARKEŽ in Tone TOMAZIN, so bili najbrž v Sloveniji in Jugoslaviji prvi, ki so organizacijsko povezali ljudske likovne talente, slikarje amaterje.

DOLIK je v svojem programskem konceptu zajemal:
— organizacijsko povezovanje ljudskih likovnih talentov — slikarjev amaterjev,
— z rednimi tedenskimi srečanji članov, s študijskimi večeri, s povezovanjem z akademsko izobraženimi slikarji in strokovnjaki ter prirejanjem razstav likovnih del članov in drugih slikarjev, dvigati strokovnost in likovno razgledanost članstva,
— z organizacijo predavanj o slikarstvu in redno razstavno dejavnostjo dvigati likovno kulturo širokih ljudskih množic.

V obdobju petindvajsetih let je bilo v sekciji v celoti registriranih čez 90 članov, od katerih so se mnogi preselili, nekateri so prenehali s slikanjem, štirje pa so že pokojni. Dares je včlanjenih še 32 članov, od katerih je vztrajno aktivnih 20, ostali pa priloženostno, kajti poudariti je treba, da vsi ustvarjajo poleg svojega rednega dela v tovarni in drugje ter poleg drugih dolžnosti.

Zanimivo je morda tudi to, da sta dva člana sekcije v tem času končala akademijo za likovno umetnost, eden je doštudiral arhitekturo, štirje člani pa srednjo oziroma višjo šolo likovne smeri, dva člana pa sta izredno študirala na dopisni šoli — na oddelku za umetniško risanje.

Zelo tesne stike je imel DOLIK z akademskimi slikarji in strokovnjaki za umetnostno zgodovino. Že v svoji začetni dobi se je za njihovo delo izredno zanimal pokojni akademski slikar Slavko Pengov, večkratne stike pa so imeli ali jih še imajo z akademskimi slikarji: Francetom Zupanom, Doretom Klemenčičem, Karlom Jakobom, Ljubom Ravnikarjem, Melito Vovk-Štih, Milanom Batista,

Janezom Ravnikom, Albinom Polajnarjem, Jakom Torkarjem in Bonijem Čehom ter umetnostnimi zgodovinarji: Marušo in Cenetom Avguštin in Andrejem Pavlovcem.

V tem času so organizirali čez 200 slikarskih razstav, od tega tretjino kolektivnih ali individualnih razstav članov DOLIK, na ostalih pa so razstavljali akademski in drugi slikarji. V prvem obdobju je bilo teh razstav manj, zadnjih osem let pa je povprečno kar po 16 razstav letno. Večino razstav, predvsem v zadnjem obdobju, so odpirali s kratkimi kulturnimi programi in razgovorom o slikarju in njegovega delu. Pri izvajanju svoje široke vzgojne dejavnosti pa so se povezovali z Narodno galerijo v Ljubljani in delavsko univerzo na Jesenicah.

Člani so se najmanj enkrat tedensko sestajali na sestankih ali študijskih večerih, da ne omenjam številnih večerov, ko so postavljali svoje in vse ostale razstave ter sodelovali na otvoritvah razstav. To je tisoče in tisoče ur, ki so jih poleg svojega rednega dela v tovarni in drugje ter slikanja prostovoljno žrtvovali za razvoj likovne umetnosti in likovne kulture.

Tudi seznam krajev, kjer so dolikovci razstavljali kolektivno ali samostojno, nam pove zelo veliko: Jesenice, Mojstrana, Kranjska gora, Javornik, Bled, Radovljica, Gorje, Kropa, Tržič, Kranj, Škofja Loka, Žiri, Ljubljana, Trbovlje, Šoštanj, Maribor, Ankarani in Sarajevo, v zamestvu pa: Čedad, Trbiž — Italija in Celovec — Avstrija. V seznamu je celo nekaj krajev, kamor so dolikovci edini doslej prodrli s svojimi razstavami. Ob tem velja morda poudariti tudi to, da je za vse kolektivne razstave

izbor slik narejen ali v lastni članski žiriji, ali v širši žiriji, na kateri sodelujejo akademsko izobraženi slikarji ali umetnostni zgodovinarji.

To neprecenljivo delo dolikovcev je najbolj prodorno in vrednostno ocenil v zapisu za Slovenski poročevalec leta 1947 akademski slikar umetnost, zaslužijo vso pozornost našega kulturnega sveta in vso ljubezen delovnega ljudstva... Ti ljudski talenti se ne bodo posvetili umetnosti kot profesionalci, toda kot posredniki med ljudskimi množicami in profesionalnimi umetniki bodo igrali posebno danes zelo važno vlogo...»

To poslanstvo pa so dolikovci četrto stoletja izredno uspešno opravljali. Delovanje te briljantne, edinstvene grupe slikarjev, ki so v večini člani delovnega kolektiva jeseeniške železarne, je neprecenljivo bogastvo, ki ga v svoji kulturni zakladnici hrani občina, najbrž pa tudi širša slovenska skupnost. Ves ta čas so dolikovci delovali v neustreznih pogojih pod odrom v Delavskem domu na Jesenicah, pa tudi razstavni prostori so več kakor skromni. Najbrž so v teh petindvajsetih letih z neprecenljivim delovanjem v izredno skromnih razmerah zaslužili boljše delovne in razstavne pogoje.

Zal se je ravno v pripravah za ta jubilej za vedno poslovil od svojih dolikovcev JOŽE ČEBULJ, čigar velika zasluga je nepretrgano delovanje in rast sekcije. Zato bo najlepši spomin na velikega dolikovca uresničevanje njegove in naše skupne želje — DOLIK še nadalje krepiti, ga oplemenjevali in razširjati, da bo v ponos železarni, občini in širši družbeni skupnosti.

Ob srebrnem jubileju jeseeniškim slikarjem-dolikovcem želimo še nadaljne uspešne rasti, predvsem pa, da se jim uresniči njihova dolgoletna želja, da čimprej dobijo nove razstavne in delovne prostore.

Joža Varl

Ob 25-letnici delovanja kolektivna slikarska razstava članov DOLIK

Jutri, v soboto, 20. februarja, bodo ob 18. uri v mali dvorani Delavskega doma odprli kolektivno slikarsko razstavo članov likovne sekcije DOLIK pri DPD Svoboda Tone Čufar Jesenice ob 25-letnici delovanja sekcije. Pokroviteljstvo nad jubilejno razstavo je prevzel glavni direktor Železarne mag. inž. Peter KUNC.

Na razstavi se predstavlja 16 avtorjev z 32 likovnimi deli, in sicer: AMBROŽIČ Janez (2), ČEBULJ Jože (2), ČEH Boni (2), DAKSKOFER Jože (1), DOLINŠEK Franc (2), ERMAN Lojze (2), KOROŠEC Janko (3), KOTNIK Zdravko (1), KOZAMERNIK Janez (3), KREUZER Franc (1), LUŽNIK Pavel (4), MARKEŽ Tine (1), MILKOVIČ Janez (1), SMOLEJ Pavel (2), TOMAZIN Tone (3), ZUPAN Cveto (2).

Slike za razstavo je izbrala posebna žirija, ki so jo sestavljali umetnostna zgodovinarja Andrej Pavlovec in Maruša Avguštin ter novinar Joža Varl. Mnenje žirije je bilo, da je DOLIK naredil v teh letih izreden razvoj, seveda nekateri posamezniki manj, drugi več in da bo razstava dostojno reprezentirala njihovo petindvajsetletno delovanje.

Razstava, ki jo bodo odprli s kratkim kulturnim programom, bo odprta vsak dan od 9. do 12. in od 14. do 19. ure, do vključno 3. marca.

Pozitivna ocena letošnjega kurirskega smuka

Na ponedeljkovi seji KO ZB NOV Javornik — Kor. Bela so analizirali in ocenili izvedbo letošnjega kurirskega smuka. Ker je bila to že 13. prireditev po vrstnem redu, so si organizatorji pridobili precej izkušenj, tako da jim je ob tesnem sodelovanju s SK Jesenice uspelo prirediti brezhibno organizirati. V zvezi s tem so na seji prebrali pismo pionirskega odreda in šolskega športnega društva OŠ Žirovnica. Pismo vsebuje nekatere pripombe k razpisu tekmovalja, bilo pa je napisano v takem tonu, da ga je odbor ZB NOV v celoti zavrnil. Osnovni šoli v Žirovnici bodo v bližnji prihodnosti posredovali odgovor na pismo s pripombo, da bi organizacija ZB z Javornika na

eni strani in pionirski odred ter šolsko športno društvo na OŠ Žirovnica tudi v prihodnje tesno sodelovali pri obeh prireditvah, ki jih na Javorniku organizirajo vsako leto.

V nadaljevanju so obširneje govorili o pripravi na občni zbor organizacije ZB NOV, ki bo v soboto, 27. februarja v delavskem domu na Javorniku. Vzporedno so morali rešiti nekaj kadrovskih vprašanj, ob koncu seje pa je predsednik komisije za proslave tov. Ivan Tušar seznanil člane odbora z okvirnim načrtom pohoda Ježkovega odreda, ki bo ob dnevu mladosti. Načrt vsebuje nekatere spremembe in novosti in bo za pionirje osnovnih šol naše občine še bolj zanimiv.

-or

Javorniški svobodaši v Trbovljah

V petek, 12. januarja je dramski odsek javorniške Svobode gostoval v Trbovljah. Dvakrat so uprizorili mladinsko igrco Franceta Bevka »Tonček«. Člani Svobode Trbovlje II. so javorniške Svobodaše zelo prisrčno sprejeli. Dolgoletno prijateljsko sodelovanje se ni čutilo samo na sprejemu, poznalo se je tudi pri obisku, saj bi bili lahko več kot zadovoljni, če bi doma na domačem odru imeli vsaj tretjino toliko gledalcev.

Po obeh predstavah, ki sta zadovoljili občinstvo, so jim domačini priredili še večerjo, na kateri so prijateljsko izmenjali številna mnenja. Dogovorili so se, da bodo stike še bolj utrdili. Tako bo že 6. marca na odru delavskega doma na Javorniku gostovala dramska sekcija DPD Svobode Trbovlje II z igrco »Včeraj popoldne«. S to igro so že uspešno gostovali v zamestvu, zato jo bo tudi naše občinstvo z zadovoljstvom sprejelo.

Franci Tušar

Govor Božidarja Borka ob slavnosti v Doslovčah

Slavju pri Finžgarjevi rojstni hiši v Doslovčah 8. februarja, kjer so kulturni delavci jeseniške občine izročili javnemu namenu Finžgarjevo domačijo kot kulturni spomenik in spominski muzej, je sledil slavnostni koncert ženskega, moškega in mešanega zbora Jesenic v dvorani na Zabreznici. Slavnostni govor, ki ga danes v celoti objavljamo, je na koncertu imel publicist, eseiist in književnik Božidar Borko.

V imenu Društva slovenskih pisateljev v Ljubljani toplo pozdravljam današnjo prireditev in vse njene udeležence, ki jih je privabil spomin na našega velikega pisatelja Franca Saleškega Finžgarja. Slovenske pisateljice še posebej veselijo, da se je izpolnila naša dolgoletna želja in da bo »kajža v bregu proti Rebru«, kakor je Finžgar imenoval rojstno hišo, postala s svojo že zdaj mikavno ureditvijo eden izmed trajnih spomenikov našega besednega umetnika. Vanjo bodo z veseljem prihajali poznavalci in častilci Finžgarjevega dela. Vsa hvala in priznanje tistim, ki so s posameznimi akcijami omogočili in pripomogli, da so Doslovčec dobili ta vabljivi dom svojega nesmrtnega rojaka. Ni brez pomena, da smo ga odprli na slovenski kulturni praznik, na Prešernov dan, saj je tudi po Finžgarjevi zaslugi dobila bližnja Vrba Prešernov dom, ki je drag vsem Slovincem. In hvale vredno je tudi to, da se Finžgarjev dom odpira prav za pisateljevo stoletnico, za praznik, ki bo imel v mnogih slovenskih srcih tople odmeve.

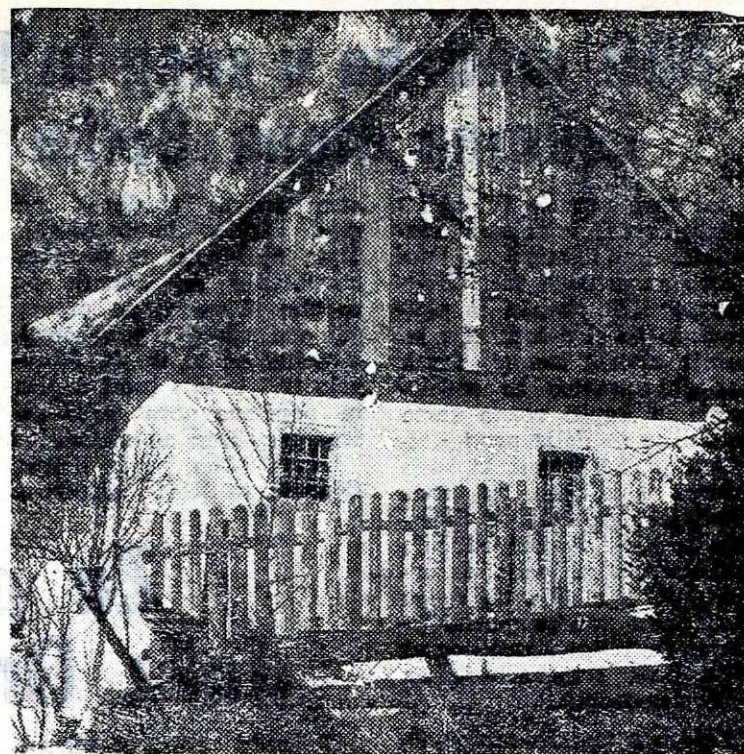
Tako se spet srečujeta

Prešeren in Finžgar. Res je med njima velika časovna razdalja, toda v nekem smislu sta si oba sinova teh slikovitih gorenjskih tal duhovno sorodna: iz umetniškega dela obeh se med drugim oglašata to, kar so v antiki imenovali *genius loci*, ogaša se duša te pokrajine, ki je dala njenima umetnikoma glasnikoma prve navdihe in ki je do konca Prešernove in Finžgarjeve življenjske poti ostala prisotna v njunem delu: ostala je navdihovalka njune ustvarjalnosti. Nad to duhovno podlago so se razvijala in oblikovala vsa druga hotenja: Franc Saleški Finžgar, ki se je v mnogih spisih s posebno vnamo vračal na Gorenjsko, je svojo regionalno zavest razširjal v daljine zgodovinske, miselne in moralne horizonte, kakor jih izpričujejo mnogi njegovi spisi, posebej še roman »Pod svobodnim soncem«. Prav kakor Prešeren, je tudi Finžgar doživljal naravo, človeške usode, tragiko in lepoto življenja z vso širino in globino svojega duha.

Tisti, ki imamo nepozabne spomine na osebna srečavanja z njim in ki smo se s posebnim zadovoljstvom vživ-

ljali v Finžgarjev literarni svet, ne bomo do konca svoje življenjske poti pozabili njegove osebnosti, ki je združevala v svoji žlahtni človeški podobi poteze duhovnika in pisatelja, zaskrbljenega človeka in v svojo notranjost odmaknjene umetnika, korenitega Slovence in tihega svetovljana. V vseh razumljivih kontrastih in protislovjih svojega časa in osebnega življenja je Finžgar odkrival to, kar ga je uvrstilo med najpomembnejše predstavnike slovenskega realizma. Ostal je do zadnjih let svojega dolgega življenja umetnik, ki ne pozna samo sebe in svojih poklicnih dolžnosti, temveč skuša odkriti tudi bistvene poteze svoje dobe in svojega življenjskega okolja. Ob vsem realizmu pa je bil tudi osebno izpoveden, kakor je v jedru vsak umetniški ustvarjalec.

Na tem mestu in v tem trenutku nam ne gre za oris Finžgarjevega dovolj obsežnega slovstvenega dela. Tu se samó klanjamo njegovemu svetlemu spominu. Danes smo pred hišo, iz katere je potekel njegov rod in ki je dajala siromašno, vendar pa toplo zavetje njegovi mladosti, samo potrdili Finžgarjev pomen za slovensko literaturo. Vsi vemo, da je zlasti z romanom »Pod svobodnim soncem« zapustil nam in z nami tudi poznim zanamcem — o tem smo prepričani — največje zgodovinsko-leposlovno delo, ki bo že samo

Finžgarjeva rojstna hiša v Doslovčah

ostalo trajno pričevanje o njegovi pripovedni ustvarjalnosti. S tem romanom, ki je dosegel toliko izdaj kot sicer še nobeno naše pripovedno delo, je v času, ko so se bližale velike zgodovinske odločitve, odprl slovenstvu široko južnoslovansko retrospektivo, zgodovinske poglede na balkanski prostor, s katerim bo tešnje kot s srednjeevropskim, za nas kulturno sicer sorodnejšim prostorom združena nadaljnja usoda slovenskega naroda. Prav tako bi mogli govoriti še o drugih značilnostih Finžgarjeve leposlovne obdelave bolj ali manj aktualnih, seveda njegovemu pogledu na svet ustrezajočih družbenih in moralnih vprašanj in pojavov. Najdemo jih v spisih »Iz modernega sveta«, v »Dekli Ančki«, v celi seriji njegovih vojnih povesti, posebej še v njegovih ljudskih igrah. Le-te s pristnim ljudskim duhom in z živimi dramatskimi prijemi še vedno zvaljajo pozornost širšega občinstva, čeprav se je medtem močno spremenil življenjski stil našega ljudstva. Finžgar nam je tudi zapustil neposredno pričevanje o sebi, memoarsko knjigo »Leta mojega popotovanja«, ki so-

di med najboljša in najzanimivejša slovenska dela te vrste. Tu je v najbolj neposredni obliki uveljavil svojo osebnost in izpričal življenjsko izkušnost človeka, duhovnika, pisatelja. V zadnjih poglavjih svojih spominov je tudi pokazal, da je kljub starosti in zvestobi svoji Cerki v najusodnejših letih slovenske zgodovine doumel smisel partizanskih bojev zoper okupatorje; tudi v času, ko ga je hudo prizadelo bombardiranje hiše ob Gradaščici, kjer je preživljal svojo starost, je ohranil vero v svobodno sonce, ki bo še ogrel naš izmučeni narod.

Jutri se bo torej dopolnilo sto let, kar se je v »Kajži pri Dolencu«, kakor imenuje rojstno hišo v svojih spominih, rodil otrok, ki bo doživel več ko devetdeset let in ki bo še v pozni starosti ustvarjal, zvest svojemu življenjskemu poslanstvu. Finžgarjeva rojstna hiša, ki je z današnjim dnem dobila še drug pomen in novo funkcijo, postani eno izmed žarišč njegovega svetlega spomina. In zato mu tudi v tem trenutku in na tem mestu kličemo iz polnega srca: Slava Francu Saleškemu Finžgarju!

Na OŠ Tone Čufar v I. polletju izdelalo 87% učencev

V prvem polletju letošnjega šolskega leta je obiskovalo osnovno šolo Tone Čufar na Jesenicah 704 učenk in učencev, ki so bili razdeljeni v 26 oddelkov ali povprečno 27 učencev v oddelku. Tako ugodno številčno stanje učencev v oddelkih se je ugodno odražalo tudi v učnem uspehu. V vseh razredih je izdelalo 87,03 % učencev, oziroma je bilo negativno ocenjenih 92 učencev in od tega 52 le z eno nezadostno oceno.

Na nižji oziroma razredni stopnji pouka od 1. do 4. razreda je izdelalo 329 učencev ali 93,47 %. V prvih razredih so učenci izdelali 100 %, v drugih 93,75 %, v tretjih 89,15 % in v četrtih razredih 90,43 %.

Zelo dobri učni uspehi so bili doseženi tudi na predmetni stopnji od 5. do 8. razreda. Od 352 učencev je razred izdelalo 85,79 % učencev in sicer v petih razredih 76,93 %, v šestih razredih 82,10 %, v sedmih razredih 82,56 % in v osmih razredih 81,95 %.

V prvem polletju letos so na šoli zabeležili tudi zelo uspešno sodelovanje s starši učencev. Kar 88,23 % staršev je na roditeljskih sestankih in govornih urah redno sodelovalo z učitelji svojih otrok, kar se presenetljivo potrjuje tudi z učnim uspehom. Če tradicionalno je, da se najbolj zanimajo starši za svoje otroke od 1. do 3. razreda, medtem ko zanimanje v

višjih razredih rahlo upade. Na šoli imajo organizirane redne tedenske govorilne ure za starše, razen prvega tedna v mesecu, ko učenci dobijo pismena obvestila staršem o svojem uspehu in vedenju v pretečenem mesecu. Pedagoški kolektiv se namreč zaveda, da so zadovoljivi vzgojni in učni rezultati odvisni od tesnega sodelovanja med domom, šolo in okoljem, žal tega mnenja še niso vsi starši.

Na razredni stopnji od 1. do 4. razreda so v I. polletju opravili 374 ur dodatne pomoči za učence, ki težje dojemajo učno snov in 70 ur pomoči učencem, ki so tekmovali za Finžgarjevo bralno značko. Večje težave so imeli z organizacijo dodatne pomoči na predmetni stopnji, to je od 5. do 8. razreda, ker imajo učenci po šest ur pouka, sedma učna ura pa nima izobrazbenega učinka, ker so učenci že preutrujeni, razen tega pa šoli primanjkuje prostora za

organizacijo dodatne pomoči v popoldanskih urah. Kljub omenjenim težavam so učitelji tudi za te učence opravili 103 ure dodatne pomoči in 117 ur za boljše učence. Delo z boljšimi učenci zajema priprave mladih matematikov za tekmovanje in tekmovke Finžgarjeve bralne značke. Na šoli občasno deluje tudi dramski krožek, ki pripravlja šolske proslave.

Po polletnem delu s prostimi sobotami na šoli ugotavljajo, da je vzgojno-učno delo potekalo nemoteno, saj so realizirali 50 % učnih ur po predmetniku oziroma 105 učnih dni, plus dva športna dneva, za učence od 6. razreda navzgor pa en kulturni dan.

V prostovoljne dejavnosti, ki jih imajo organizirane na šoli, so vključeni skoraj vsi učenci, zelo uspešno pa na šoli delujeta tudi pionirski in mladinski pevski zbor.

Petdnevni delovni teden zahteva tako od učencev kot od učiteljev intenzivno delo in precej napora, zato se jim prosti sobota in nedelja priležeta, čeprav morajo učenci proste sobote porabiti za ponavljanje in utrjevanje učne snovi.

Koncert opernih arij

Danes, 19. februarja, organizira občinski svet Zveze kulturno prosvetnih organizacij Jesenice v sodelovanju z Društvom glasbenih umetnikov Slovenije izjemoma v gledališki dvorani na Jesenicah dva koncerta opernih arij. Ob 17. uri bo koncert za osnovno skupnost glasbene mladine osnovnih šol, ob 19. uri pa za ostale šole in odrasle.

Na koncertu se bodo predstavili solisti ljubljanske opere: Zlata OGNJANOVIČ (sopran), Drago OGNJANOVIČ (bas), in Ardnino ZAMMARA (tenor), pri klavirju bo dirigent ljubljanske opere Milivoj SURBEK.

Koncertni program vsebuje arije iz oper Sluškinja gospodarica (Pergolesi), Faust (Gounod), Prodana nevesta (Smetana), La Bohème, Tosca (Puccini), Rusalka (Dvoržak), Evgenij Onjegin (Čajkovski), Simone Bocanegra, Rigoletto, Aida (Verdi), Boris Godunov (Musorgski), V vodnjaku (Blodek) in Pagliacci (Leoncavallo).

Vstopnice lahko rezervirate v gledališki pisarni, ali jih dobite dve uri pred koncertom v gledališki blagajni.

900 metrska v sneg in led ukovana severna stena Špika ukročena

Priprave za našo IV. JAHO so že sedaj v polnem razmahu. Kandidaturo za odpravo so prijavi vsi trenutno najboljši plezalci in alpinisti, ki so si z dosežki v letošnji zimski sezoni hoteli zaslužiti pravico za sodelovanje in kupiti vozno karto za Indijo in dalje proti Katmanduju. Selektorji, ki bodo izbirali kandidate, ne bodo imeli lahkega dela. V Sloveniji je prek dvajset odličnih plezalcev, ki zaslužijo, da odpotujejo leta 1972 na dolgo pot proti visoko postavljenemu in težko dosegljivemu cilju, prek Kangbachena na Kangchendzongu.

Letošnja zimska alpinistična sezona je izredno razgibala našo alpinistično aktivnost. S pridom so izkoristili lepo vreme in skoraj idealne snežne razmere v tednu od 7. do 14. februarja. Njih cilj je bila 900 m visoka zasnežena in v led ukovana severna stena Špika. Skalaško smer, ki sta jo 18. do 21. avgusta 1931 prva preplezala Pavla Jesihova in Jože Lipovec, so pozimi prvi ukrotili vzhodnonemški alpinisti od 8. do 10. marca 1966. Nepremagani sta ostali le še dve smeri v drzno izoblikovani trikotni severni steni.

Direktno smer sta prva preplezala 5. in 6. 9. 1926 M. Debeljakova in dr. Stanko Tominšek, kar je bil največji dosežek tedanjega plezalnega športa. Levo, jugovzhodno od skalaške smeri pa je čakala prvega zimskega vzpona Krušiceva smer, ki je bila preplezana 10. in 11. avgusta 1947 po jeseniških plezalcih. Obe pozimi še nepovinjene smeri sta ocenjeni s V. do VI. težavnostno stopnjo in sta vzbujali spoštovanje pri vseh plezalcih in alpinistih sedanjega, ekstremnega vala.

Lepo vreme in skoraj idealne snežne prilike so izvale prve drzne naskakovalce. Direktno smer sta preplezala v dveh dneh od 10. do 11. februarja v 26 urah odlična ekstremista Boro Krivic in Danilo Cedilnik iz Ljubljane. Njun uspeh je opogumil tudi Staneta Belaka, Mitja Koširja in Marjana Manfreda, da so dan pozneje, v četrtek, 11. 2. vstopili v Krušicevo smer. Razmere so bile še mnogo težje in zahtevnejše kot v prejšnjih dneh, ko sta plezala v centralni smeri Krivic in Cedilnik. Trojna navezava Belak, Manfreda in Košir je morala napredovati skrajno previdno, menjajoči moker in suh sneg ter previsi, prek katerih so se vesile ledene sveče kot orgle, so popolnoma onemogočile naglo, tvegano napredovanje. Drzni plezalci so morali v zasneženi in v led ukovani

steni trikrat bivakirati pri zelo nizkih temperaturah. Toda njih volja in resnično navdušenje ter hotenje po uspehu in zmagi so premagali vse težave in nevarnosti. V tednu od 10. do 14. februarja 1971 je bila torej odprta in popisana nova stran našega zimskega alpinizma.

Uspeh obeh navez Krivic, Cedilnik in Košir, Manfreda

ter Belak je vsekakor velik dosežek našega zimskega alpinizma, ki daje najboljše in skoraj idealne pogoje za uspeh tudi sedemtisočaku Kangbachenu in osemtisočaku Kangchendzongi. S takimi podvigi lahko z velikim zadovoljstvom zremo v napredek in zdravo rast našega vrhunskega plezalnega športa in alpinizma. U. Ž.

Za pokal Joža Gregorčiča

Občinska zveza za telesno kulturo Jesenice je preteklo nedeljo na Hrušici organizirala tradicionalno tekmovanje za prehodni pokal Joža Gregorčiča v tekih in skokih za učence osnovnih šol v občini. Učenci bodo tekmovali tudi v veleslalomu, tisti ekipa pa, ki bo v vseh treh disciplinah osvojila največ točk, bo prejela prehodni pokal. Po prvih dveh disciplinah je premočno v vodstvu šolsko športno društvo iz Žirovnice, saj je bilo tudi od skupno 73, kar 56 tekmovalcev iz Žirovnice.

Skoki — pionirji roj. l. 1959 in mlajši: (9 tekmovalcev):

1. Sandi Lužnik — 141,5 točk, 2. Franci Langus — 136,0 točk, 3. Zoran Prešeren — 130,5 točk, 4. Branko Prešeren — 128,5 točk (vsi Žirovnica), 5. Marko Resman — 114,5 točk (ŠSD Kor. Bela).

Pionirji roj. l. 1957. in 1958. (12 tekmovalcev):

1. Andrej Mežik — 182,5 točk (ŠSD Kr. gora), 2. Dušan Justin — 181,0 točke (ŠSD Žirovnica), 3. Miha Rožič — 179,5 točk (ŠSD Kr. gora), 4. Janez Kržišnik — 145,5 točk (ŠSD Kor. Bela), 5. Darko Močnik — 143,0 točk (ŠSD Kor. Bela).

Pionirji roj. l. 1955. in 1956. (6 tekmovalcev):

1. Ivo Zupan — 200,0 točk, 2. Marjan Meterc — 174,0 točk, 3. Zvone Legat — 172,5 točk, 4. Boris Cuznar — 147,5 točk (vsi ŠSD Žirovnica), 5. Stanko Mulej — 137,0 točk (ŠSD Kor. Bela).

V tekmovanju deklet v tekih so bile vse tekmovalke iz Žirovnice.

Ml. pionirke — 1 km (7 tekmovalk):

1. Brigita Dolžan — 5,19,5, 2. Sonja Rožanc — 5,21,1, 3. Mojca Legat — 6,01,3, 4. Alenka Petrič — 7,20,6, 5. Mojca Svetina — 7,26,0.

Pionirke — 1 km (9 tekmovalk):

1. Lidija Baloh — 5,16,3, 2. Dušanka Rožanc — 5,51,0, 3. Stanka Vidic — 6,01,2, 4. Marjeta Mazovec — 6,08,1, 5. Slava Igrec — 6,32,0.

St. pionirke — 2 km (8 tekmovalk):

1. Rina Legat — 10,18,1, 2. Zdenka Jalen — 10,29,8, 3.

Draga Jančar — 10,45,3, 4. Irena Bohinec — 12,19,1, 5. Anica Jalen — 12,20,0.

Teki — ml. pionirji — 2 km (5 tekmovalcev):

1. Marko Baloh — 9,19,8, 2. Milan Leben — 10,00,0, 3. Zoran Dežman — 11,58,1, 4. Blaž Verdir — 13,16,3, 5. Jure Murn — 14,35,2 (vsi ŠSD Žirovnica).

V tekmovanju pionirjev je zaradi napake kontrolorja prišlo do tega, da so nekateri tekli po krajši, drugi pa po daljši progi.

Pionirji — 2 km (5 tekmovalcev):

1. Bogo Legat — 9,27,2, 2. Božo Oman — 9,41,1, 3. Zorko Rogelj — 10,04,9 (vsi ŠSD Žirovnica), 4. Ivo Kovač — 10,15,1 (ŠSD Mojstrana), 5. Dušan Rajgelj — 11,08,3 (ŠSD Žirovnica).

Pionirji — 3 km (7 tekmovalcev):

1. Brane Gričar — 11,37,1 (ŠSD P. Voranc), 2. Milan Paulus — 13,31,0 (ŠSD Mojstrana), 3. Miro Novak — 16,44,1 (ŠSD P. Voranc), 4. Marjan Černilec — 18,20,3, 5. Tonči Koselj — 18,26,9 (oba ŠSD Žirovnica).

St. pionirji — 3 km (5 tekmovalcev):

1. Franc Podobnik — 19,36,1, 2. Slavko Čuden — 20,45,2, 3. Stanko Kajdiž — 21,27,0, 4. Roman Dolar — 22,49,0, 5. Emil Papič — 28,09,0 (vsi ŠSD Žirovnica).

Z.

Plaketa SZJ

V. POKAL EVROPE

Kot je bilo že objavljeno, je bilo 13. in 14. t. m. v Inzingu, Avstrija V. mednarodno tekmovanje za pokal Evrope v sankanju na naravnih progah. Na tekmovanju, ki je bilo po kvaliteti udeležencev iz Avstrije, Italije in Zahodne Nemčije, v letošnji sezoni najboljše in najštevilnejše, saj je nastopilo 154 ženskih in moških enosedov ter 49 dvosedov, je sodelovala tudi 5 članska ekipa tekmovalcev z Jesenic in Trziča.

Kot je bilo pričakovati, so na tekmovanju dominirali Avstrijci, ki so bili kot celota najbolj homogena ekipa. Namesto treh tekov pri enosedih so tekmovalci zaradi prevelikega števila udeležencev opravili le dva teka, pri dvosedih pa po programu oba teka.

Pri članicah (skupno 12) je zmagala Anne-Marie Ebner iz Hermagorja, Trzičanka Kati Ovsenek pa je bila zaradi dveh padcev dvanajsta. Pri članih (skupno 100) je zmagal Anton Obernosterer iz ekipe DSGL — Ebner, proizvajalca tekmovalnih sank iz Hermagorja, naši pa so zasedli sledeča mesta: 69. Janez Bahun — Trzič, 73. Vinco Lavtižar — Jesenice in 76. Rudi Teran — Trzič. Pri mladinkah (skupno 11) je zmagala Klara Niedertscheider iz Lienza, pri mladincih (skupno 29) je zmagal Gabriel Obernosterer, prav tako

iz ekipe DSGL — Ebner, Jeseničan Franci Rihtar pa je bil triindvajseti.

Pri dvosedih (skupno 49) sta zmagala brata Obernosterer DSGL — Ebner iz Hermagorja, naši dvojici pa sta zasedli mesti: 25. Lavtižar — Rihtar, Jesenice in 26. Bahun — Teran, Trzič.

Tekmovanje, ki je bilo tudi zadnja večja prireditev pred evropskim prvenstvom v sankanju na naravnih progah, je pokazalo, da je bila povsem poledenela proga s povprečnim padcem 12% in mnogimi ostrimi zavoji, na kateri so tekmovalci dosegli povprečno hitrost 45 km/h, za naše tekmovalce glede na naše bolj lagodne tekmovalne proge, zelo zahtevna ter se je vsak nepremišljen spust končal s padcem. Omeniti je tudi odsotnost naših najboljših tekmovalcev, ki zaradi udeležbe na republiškem prvenstvu, ali težav z dopusti, niso mogli sodelovati na tekmovanju za pokal Evrope.

Vsekakor so največ rutine na tem tekmovanju pokazali Avstrijci, saj je bil prvi Italijan 15., prvi Zahodni Nemec pa šele 44. Avstrijci so na tem tekmovanju izbrali tudi svojo 20-člansko ekipo za II. evropsko prvenstvo v sankanju na naravnih progah 27. in 28. 2. 1971 v Tschaggungu, Avstrija.

J. J.

Proslava 50 - letnice smučarskega društva v Mojstrani

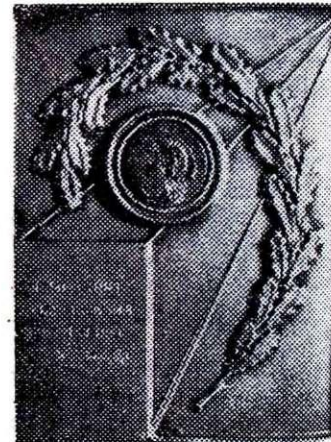
V soboto, 13. februarja je smučarsko društvo Mojstrana, ki je sedaj kot klub vključeno v smučarsko društvo Jesenice, praznovalo 50-letnico aktivnega dela. V tem polstoletju dolgem obdobju je to društvo dalo iz svojih vrst mnogo državnih prvakov in reprezentantov, ki so nosili prek meja jugoslovanske barve in jih tudi častno zastopali.

Ob tej priliki je društvo podelilo športnim delavcem in tekmovalcem priznanja za njihov trud in tekmovalne uspehe.

Društvo pa je dobilo za svoje delo priznanja od Smučarske zveze Jugoslavije, občinske zveze za telesno kulturo in pa zlato značko matičnega društva Jesenice.

Tega velikega jubileja so se udeležili kot pokrovitelj predsednik občinske skupščine Jesenice France Žvan, podpredsednik SSJ Milutin Konstantinovič, sekretar SZJ Sveto Dragojevič, podpredsednik Smučarske zveze Slo-

venije Jože Švigelj, sekretar SZ Miloš Rutar in dolgoletni športni delavec in tekmovalac Gregor Klančnik, predsednik občinske zveze za telesno kulturo Berti Brun, predsednik Smučarskega društva Jesenice Bogomil Ho, movec ter zastopniki sosednjih društev in predstavnik družbeno političnih organizacij.

Plaketa občinske zveze za telesno kulturo

Kaj bomo gledali v kinu

Kino RADIO

20. in 21. februarja ital.-amer. barvni film ŽIVI ALI, SE BOLJE, MRTVI, v režiji Duca Teserija, v glavni vlogi Gulliano Gema, ob 17. in 19. uri.

22. februarja amer.-ital. barvni CS film DJONKO STRELJA PRVI, ob 17. in 19. uri.

23. in 24. februarja nem. barvni film HURA, SOLA GORI, v režiji Wernerja Jacobsa, v glavni vlogi Peter Aleksander, Heintje, ob 17. in 19. uri.

25. februarja ital. barvni film DVOJNI OBRAZ, ob 17. in 19. uri.

26. februarja meh.-amer. barvni film 48 UR DO SMRTI, v režiji Gilberta Gazzona, v glavni vlogi Glenn Ford, ob 17. in 19. uri.

27. februarja amer. barvni film ŽENSKA Z DNA MORJA, v režiji Gordona Douglassa, v glavni vlogi Frank Sinatra, ob 17. in 19. uri.

Kino PLAVŽ

20. in 21. februarja nem. barvni film HURA, SOLA GORI, ob 18. in 20. uri.

22. in 23. februarja ital.-amer. barvni film ŽIVI ALI, SE BOLJE, MRTVI, ob 18. in 20. uri.

24. februarja ital. barvni film DVOJNI OBRAZ, ob 18. in 20. uri.

25. in 26. februarja amer. barvni CS film HISA IZ KART, ob 18. in 20. uri.

27. februarja franc. barvni

film EROTISIMO, ob 18. in 20. uri.

Kino DELAVSKI DOM JAVORNIK

20. februarja ital.-šp. barvni CS film SKRIVNOST BENGALSKE DŽUNGLE, ob 19. uri.

21. februarja amer.-ital. barvni CS film DJONKO STRELJA PRVI, ob 17. uri, ob 19. uri nem. barvni film HELGA IN MIHAEL

24. februarja amer. barvni CS film HISA IZ KART, ob 19. uri.

27. februarja nem. barvni film HURA, SOLA GORI, ob 19. uri.

Kino DOVJE

20. februarja franc.-ital. barvni film PRIMI HUDIČA ZA REP.

21. februarja ital.-šp. barv. CS film SKRIVNOST BENGALSKE DŽUNGLE.

24. februarja ital.-amer. barvni film ŽIVI ALI, SE BOLJE, MRTVI.

27. februarja amer. barvni CS film HISA IZ KART.

Kino KRANJSKA GORA

20. februarja nem. barvni film HELGA IN MIHAEL.

21. februarja amer. barvni CS film HISA IZ KART.

23. februarja amer.-ital. barvni CS film DJONKO STRELJA PRVI.

25. februarja nem. barvni film HURA, SOLA GORI.

27. februarja ital.-amer. barvni film ŽIVI ALI, SE BOLJE, MRTVI.

Trener Ranko Žeravica v Mojstrani

Božič olimpijski kandidat za leto 1976

V zimskih počitnicah od 25. 1. do 5. 2. 1971 sta trenirali v Mojstrani mladinska in pionirska reprezentanca Slovenije v košarki. Trening so vodili naši najboljši strokovnjaki in sicer so trenirali prvi teden mladinci, drugi teden pa pionirji. Košarkarski klub Jesenice, ki je pomagal pri organizaciji priprave, je imel v mladinski selekciji Dušana Pirih, v pionirskem moštvu pa sta trenirala Hrastar in Vujatović.

Trener svetovnih prvakov Ranko Žeravica, ki je vodil trening mladincev, je redno obiskoval tudi treninge moške ekipe košarkarskega kluba Jesenice, kjer je zapazil košarkarja Marka Božiča in ga zaradi njegovih kvalitet uvrstil med potencialne olimpijske kandidate za olimpiado leta 1976.

Košarkarski klub Jesenice je izkoristil bivanje znanega strokovnjaka pri nas za razgovor z jeseniškimi trenerji, o specialnih pripravah ter o kadrovanju začetnikov. Trener Žeravica bo še ta teden poslal iz Beograda svoje zapise za individualni trening in taktiko vodenja tekem, kar bo košarkarski klub Jesenice uporabil na pripravah in v tekmovanju.

Glede priprav reprezentance v Mojstrani je trener Ranko Žeravica dejal: »Slovenija ima kvaliteten potencialni kader, ki pa potrebuje še veliko sistematičnega treninga in boljše selekcijo kandidatov. Pri uvrščanju v reprezentanco naj bo glavni poudarek na višini igralcev, saj v Srbiji zbiramo mladinske reprezentante, visoke nad 190 cm, v ekipi pa mora biti vsaj 4 do 5 igralcev, visokih nad 2 metra. Mla-

dinci v Mojstrani so prikazali dosti prizadevnosti pri delu, štirje Slovenci so tudi kandidati za državno mladinsko reprezentanco. Slišal sem, da je Pirih nekaj let najboljši slovenski pionir, vendar se mu pozna, da dalj časa zaradi šolskih obveznosti ni treniral — škoda.

Ker je prisostvoval tudi treningu našega moštva, smo ga vprašali, kakšni so njegovi vtisi.

»Ko gledam vaše igralce, jih primerjam z ekipo Splitske Jugoplastike pred petimi leti. To so visoki igralci, saj imate tri dvometraše in skoraj vse igralce visoke prek 190 centimetrov. To so mladi košarkarji in izredno potencialni kader. Škoda, da nimate na Jesenicah dvcrane, ki bi omogočala vsakodnevni trening, kar se pozna pri individualni tehniki igralcev. Če mislite trenirati, zaradi slabih pogojev in preobremenjenosti telovadnic samo dvakrat tedensko, boste morali preiti v rekreativno dejavnost, kar pa ni škoda le za jeseniško, temveč za jugoslovansko košarko. Igralec Božič je star šele 18 let in ima ob trdem treningu možnost, da se razvije v košarkarja kot sta Šolman pri Jugoplastiki, ali Simonović pri Crveni zvezdi. Bunderla sem videl pred tremi leti. Ko ga gledam sedaj, sem presenečen nad njegovim napredkom. Mislim, da od njega pričakujete uspehe prehitro. Znano je, da visoki centri dosežejo svojo vrhunsko formo zelo pozno, tako je Skansi igral za reprezentanco z 28 leti, podobno tudi pokojni Rajković, oba pa sta bila reprezentanta še pri 30 letih.

Vaš Bunderla, ki je z 212 cm najvišji jugoslovanski košarkar, ima šele 20 let in mu morate na vsak način omogočiti vsakodnevni trening. Čudi me, da ne dobi sobe na Jesenicah, saj je za takega velika vsakodnevna vožnja iz Gorij v službo na Jesenice in nato še na pozne večerne treninge v Mojstrano, izreden napor.

Če boste igralcem omogočili redni trening in zadosti tekem, morate priti v II. zvezno ligo, za moštvo s takim kvalitnim kadrom pa naj bo cilj I. zvezna liga čez pet let.

Prijetno kramljanje pa smo izkoristili, da trenerja zlate reprezentance povprašamo, česa se nadeja na olimpiadi leta 1972 v Münchnu.

»Sigurno ne bomo ponovili uspeha iz Ljubljane, je odgovoril trener, znan po svoji skromnosti: »Borili se bomo po najboljših močeh za cno od odličij, kaj več pa se bomo pogovorili ob povratku iz olimpijskih iger. Povedal bi še rad, da bo zelo verjetno trenirala državna reprezentanca pred odhodom na olimpiado pri vas v Kranjski gori, ki ima podobne vremenske pogoje kot München.

»Kaj želite dodati našemu razgovoru?

»Čestitam v imenu košarkarjev jeseniškim hokejistom za 15. naslov državnih prvakov. V kolikor vem se z enakim številom osvojenih prvenstev ponaša v Jugoslaviji le še ženska košarkarska vrsta Crvene zvezde. Želim, da postanete drugo leto absolutni rekorderji državnih prvenstev in da dosežete 16 zvezdico pod novo streho, ki je zaradi slabih klimatskih pogojev na tem sicer izredno lepem predelu naše domovine, nujna. Hokejistom sem želel čestitati osebno na tekmi proti KAC iz Celovca, zato sem tudi podaljšal bivanje na Jesenicah za en dan, pa nam vreme ni bilo naklonjeno, je zaključil Ranko Žeravica.

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru obrata plavž se iskreno zahvaljujem za denarno pomoč, ki mi je med boleznijo zelo dobrodošla.

Franc Strajnar
Jesenice, Titova 4/a

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru in sodelavcem žebljarne — zavijalnice se najlepše zahvaljujem za darilo, ki sem ga prejela ob odhodu v pokoj ter jim želim še veliko delovnih uspehov in medsebojnega razumevanja.

Slavka Jurjevčič

ZAHVALA

Kolektivu poklicne in reševalne gasilske čete Železarne se iskreno zahvaljujem za praktična in lepa darila, ki sem jih prejel ob upokojitvi. Zahvaljujem se tudi svoji družini za prejetu darilo.

Vsemu kolektivu pa želim, da bi imel čim manj požarnih in reševalnih akcij in čim več sreče pri njihovem nevarnem delu.

Edo Mesojedec

ZAHVALA

Odbor za organizacijo prireditve »Svinjska glava« se iskreno zahvaljuje vsem, ki so pomagali pri organizaciji z denarjem, darili in pa delom.

Trgovsko podjetje »ROŽCA« Jesenice

proda

po sklepu delavskega sveta z dne 9. februarja 1971 rabljeni osnovni sredstvi:

MOPED, letnik 1957, v voznem stanju

TOVORNO DVIGALO s kabino do 300 kg, nabavljeno leta 1964, v brezhibnem stanju, primeren za vgraditev v manjši trgovski ali industrijski objekt.

Licitacija bo 25. februarja 1971 v skladišču podjetja, Jesenice, Delavska 10 — za družbeni sektor ob 8. uri, za zasebni pa uro pozneje.

OPRAVIČILO

Krajevni odbor ZZB NOV Plavž se opravičuje vsem svojim članom, ki niso dobili vabila za letno skupščino krajevnice organizacije ZZB NOV, ker je do te neljube napake prišlo zaradi pomanjkanja seznama.

KO ZZB NOV Plavž

RAZPIS

Planinsko društvo Javornik — Koroška Bela ima prosti delovni mesti

OSKRBNIKA za Prešernovo kočjo na Stolu in

POMOČNIKA OSKRBNIKA v isti koči

Pogoji: eden od obeh mora biti vajen kuhanja in vsaj eden od obeh mora vsaj za silo obvladati nemščino. Delo je sezonsko in traja okoli 6 mesecev. Plača po dogovoru. Prednost imajo zakonski pari. Interesenti naj pošljejo pismene ponudbe na naslov:

Planinsko društvo
Javornik — Koroška Bela
64270 Jesenice 3

Trgovska podjetja: Rožca in Delikatesa Jesenice, Specerija Bled — supermarket Union Jesenice ter Emona Ljubljana — P-market Jesenice

OBVEŠČAJO

cenjene kupce, da bodo v skladu s sklenjenim dogovorom, zaradi ekonomičnejšega poslovanja in v želji, da bi tudi trgovski delavci — delavke imeli nekaj nedelj prostih od 21. februarja do 1. maja 1971 skrcila število prodajnih, ki so odprte ob nedeljah dopoldne. Od 21. februarja do 1. maja 1971 bosta na ožjem mestnem območju (Plavž, Center, Podmežaklja, Sava) izmenično odprti ob nedeljah po dve trgovini, in to:

V nedeljo, 21. februarja: Samopostrežna trgovina Rožca pri Čufarju na Plavžu, Titova 79 in samopostrežna trgovina Specerija Bled, supermarket Union, Titova 22 — nasproti kolodvora, v nedeljo, 28. februarja: samopostrežna trgovina Delikatesa »Železniški konzum« Titova 8 in P-market, Prešernova 1/a — poleg hotela Pošta. V istem zaporedju bodo našteje samopostrežne trgovine izmenično odprte ob nedeljah do 1. maja 1971. V poletnem času, t. j. od 1. maja do 30. septembra pa bodo po potrebi, število trgovin, ki bodo odprte ob nedeljah, ustrezno povečali.

Cenjene kupce vljudno prosimo, da navedene spremembe sprejmejo z razumevanjem.

Sankaške tekme na Dovjem

V nedeljo, 7. februarja se je v hladnem jutru zbralo na tradicionalnih sankških tekmah na Dovjem lepo število ljubiteljev sankanja. Pokrovitelj tekmovanja je bilo gasilsko društvo Dovje, ki je pripravilo za najboljše praktična darila.

Sankaška proga na Dovjem je dolga 2500 m in precej strma, tako da je treba imeti kar precej poguma in spretnosti. Proga je bila za tekmovanje odlično pripravljena, z umetno zaledenelimi zavoji je nudila tekmovalcem pravi užitek.

Pionirji in pionirke so tekmovali na skrajšani progi 600 m. Najmlajši Janez KOREZ je bil star šele štiri leta, vendar se je že kar uspešno kosal s starejšimi pionirji.

Med članicami je s svojo odlično vožnjo navdušila Dolfka Boštjančič in doživela med gledalci največ aplavza.

Posebno zanimanje med gledalci je veljalo tekmovanju zakonskih parov na samotežnih saneh. Čeprav imajo drugače v privatnem življenju prvo besedo le njihove žene, so to pot prepustile sani v upravljanje možem, ki so se z vso močjo trudili, da bi

prišli čimprej na cilj in pri tem ne izgubili s sani svoje boljše polovice.

Najboljši čas dneva in rekord proge je dosegel mladinec Zvonko Pezdirnik, 3:53,7 in tako dokazal članom, da jim tudi tista domača kapljica, ki so jo vzeli s seboj za korajžo, ni nič pomagala.

REZULTATI:

Pionirke: 1. Helenca Mežnar, 1:24,8.

Pionirji: 1. Slavko Pezdirnik, 1:04,2, 2. Sašo Ozebek, 1:09,1, 3. Robi Klun, 1:09,5.

Mladinke: 1. Cvetka Poldar,

4:30,9, 2. Nada Bremec 4:44,7, 3. Zdenka Pšenica, 4:51,7.

Mladinci: 1. Zvonko Pezdirnik, 3:53,7, 2. Ivko Lendero, 3:59,4, 3. Joža Ozebek, 4:20,4.

Članice: 1. Romana Pintar, 4:36,7, 2. Cilka Ancelj, 4:37,0, 3. Cvetka Smolej, 5:07,2.

Člani: 1. Branko Lendero, 4:03,6, 2. Vena Pavlus ml., 4:06,3, 3. Dušan Polajnar, 4:09,6.

Samotežne sani — dvosedi: 1. Smolej Jaka — Danica, 4:48,2, 2. Cindrič Ivo — Tina, 4:56,1, 3. Janez Dovžan — Dime, 4:57,9, 4. Peternel Peter — Draga, 5:02,0. G. J.

Novinarji na ledu

V pustnem času bo na Jesenicah še ena prireditel, ki pa ne bo imela samo zabavnega značaja, ampak bo povsem resen obračun dveh ekip.

V ponedeljek, 22. februarja ob 19. uri se bosta na hokejskem igrišču Podmežaklo pomerili ekipi novinarjev časopisa Delo in revije Antena. Morda se še spomnite, da se je lanskoletni dvoboj po ogorčeni borbi končal z zmago ekipe Antene 3:2. Ekipo

Antene bo vodil znani Tone Fornezzi-Tof, ekipo Dela pa naš domačin Vaso Gasar. In ker je treba za tako prireditev tudi komentatorja, bo to nalogo letos opravil Jeseničan Franci Košir. Hokejsko znanje novinarjev je bolj pičlo, pa se razume, da tudi zabave ne bo manjkalo.

Simbolična vstopnina je namenjena gradnji hale Podmežaklo.

I. kolo republiške lige kegljačev

Kegljači kegljaškega kluba Jesenice so v prvem kolu slovenskega ekipnega prvenstva gostovali na Štajerskem in sicer v soboto v Žalcu, v nedeljo pa v Mariboru.

REZULTATI:

Žalec: 7161 — Tarman 886, Frelih 894, Oblak 893, Jeklar 855, Šlibar 929, Črv 906, Hafner M. 916, Železnikar 882.

Maribor: 6730 — Tarman 833, Frelih 827, Oblak 840, Hafner J. 868, Šlibar 829, Črv 832, Hafner M. 873, Železnikar 727.

Rezultat, ki ga je doseglo moštvo Jesenic v Žalcu, je najboljši rezultat v prvem kolu.

Vse moštvo je v celoti zadovoljilo. Razmeroma nizek rezultat v Mariboru pa gre na račun zelo slabega kegljišča, krogelj in kegljev. Tekmovalci menijo, da kegljišče v Mariboru v takem stanju ne ustreza sedanjemu nivoju kegljanja in kot tako ne bi

smelo biti uvrščeno med borilšča za slovensko prvenstvo.

Če upoštevamo rezultate ostalih moštev na drugih kegljiščih, je stanje naslednje:

V vodstvu je Triglav — Kranj, ki ima dve točki, kolikor jih ima Gradis — Ljubljana in Jesenice. Sledi moštvo Slovenija ceste — Ljubljana, 3 točke, po 4 točke imajo: Ljubljana Center, Konstruktor Maribor, Branik Maribor in Celje. Kranjska gora ima iz prvih dveh nastopov 7 točk.

Rezultati, ki so jih dosegla moštva v prvem kolu, kažejo, da so najboljša kegljišča v Hrastniku, Žalcu, Kranju in na Jesenicah, daleč najslabše pa je kegljišče v Mariboru. V drugem kolu, ki bo na sporedu 6. in 7. marca, bo moštvo Jesenic najprej nastopilo v soboto v Kranju, v nedeljo pa na Jesenicah. Kranjska gora pa nastopa v Žalcu in Mariboru. —nc

Povratno srečanje kegljačev na ledu občine Jesenice in Finkenstein

Prvo medobčinsko srečanje kegljačev na ledu občine Jesenice in občine Finkenstein iz sosednje Koroške je bilo, dne 13. decembra preteklega leta na umetnem drsališču na Jesenicah. Kot smo že poročali so v tem medobčinskem tekmovanju v treh zaporednih igrah štirih ekip vsake občine, jeseniške ekipe zmagale z rezultatom 77:19 točk in tako osvojile pokal naše občine.

Prvotno planirani termin povratnega dvoboja v Finkensteinu je bil zaradi neugodnih vremenskih razmer

odpovedan in preložen na poznejši čas, ko bo zimsko vreme dopuščalo in omogočalo izvedbo tekmovanja na jezeru.

Tako je bilo v nedeljo, 14. t. m. ob res ugodnem vremenu in dobrem ledu na jezeru v Finkensteinu povratno srečanje kegljačev na ledu obeh občin.

Sama organizacija tekmovanja, pozornost in gostoljubnost prireditelja na tem srečanju je bila nad vse pohvalna. Naše ekipe sta na tem povratnem srečanju spremljala predsednik SOB

Jesenice France Žvan in predsednik kluba jeseniških kegljačev na ledu Edi Cenek.

Ker so kegljači iz Finkensteinu v času od prvega srečanja pri nas na Jesenicah, do povratnega tekmovanja pri njih imeli čas treningov, je bila za jeseniške tekmovalce borba za pokal občine Finkenstein vsekakor težja, kot ob prvem srečanju, kar se odraža tudi v primerjavi rezultatov obeh srečanj.

Zmagale so ekipe občine Jesenice z rezultatom 50:46 točk in tako osvojile pokal občine Finkenstein.

Posamezne ekipe pa so dosegle naslednje rezultate:

Ekipa Balinarskega kluba Jesenice (Rozman) 17 točk (1. mesto)

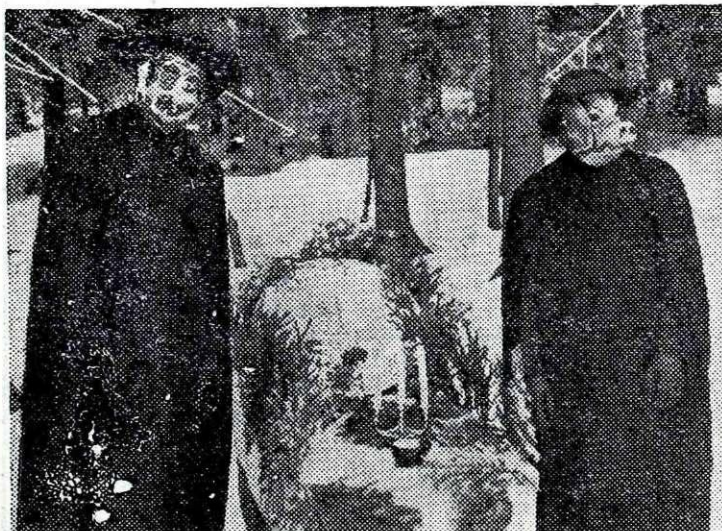
Ekipa KKnL Kranjska gora (Markelj) 13 točk (3. mesto)

Ekipa Jesenice (Langus) 12 točk (4. mesto)

Ekipa Jesenice (Gerdej) 8 točk.

Drugo mesto s 16 točkami je zasedla ekipa Finkenstein I.

Želja župana občine Finkenstein g. Schmidta in sodelujočih tekmovalcev, da bi taka srečanja in sodelovanja v tem športu postalo tradicionalno, je bila izražena večkrat v okviru te prireditve. C.

»Pokop dinarja«, prva nagrada za »svinjsko glavo« (J. Kunčič in F. Koblar)

Dva odbojbarska turnirja

V soboto in nedeljo se bodo jeseniški odbojkarji udeležili dveh zimskih turnirjev za pokalnega prvaka Slovenije.

Člani bodo odšli v Kamnik, kjer bodo igrali na II. turnirju; na prvem turnirju v Ljubljani so Jeseničani zasedli drugo mesto. V Kamniku bodo nastopili še: Bo-

vec, Kamnik, Gaberje, Ljubljana, Mežica, Mislinja, Maribor, Novo mesto, Braslovče, Trebnje.

Ženska ekipa pa bo odšla na letošnji prvi turnir ženskih ekip, ki bo v Ljubljani. Poleg Jeseničank bodo igrale še članice Maribora, Brestanice, Ljubljane, Novega mesta in Fužinarja. Z.

Prvenstvo Železarne v sankanju za mladinke in mladince

V soboto, 13. t. m. je bilo v Javorniških Rovtih tekmovanje mladincev Železarne v sankanju. Organizator, športna komisija pri TK ZM Železarne, se je potrudil, da je bilo tekmovanje izvedeno po programu. Strah mnogih, da snega ni, je bil odveč.

Proga sama je bila dobro speljana in dovolj zahtevna, žal pa je proti koncu že nastopila odjuga. Kljub temu pa so ravno zadnji tekmovalci dosegli boljše rezultate.

Več pozornosti pa zasluži ugotovitev, da madina ni pokazala dovolj zanimanja za to zvrst množične in zelo koristne rekreacije. Ravno udeležbi bo v bodoče treba posvetiti več pozornosti.

V nedeljo, 21. februarja bo s startom ob 9. uri pri Savskih jamah letošnje prvenstvo

REZULTATI:
MLADINCI — POSAMEZNO: 1. Ivan NOČ, ŽIC, 2,19, 2. Lovro ZAVELJČINA, valjarna 2400, 2,31, 3. Lado SOTLAR, valjarna žice Bela, 2,32, 4. Franc LEGAT, elektrodni oddelek, 2,36,2, 5. Niko SUŠNIK, jeklovlek, 2,36,4.

MLADINKE — POSAMEZNO: 1. Stanka KLEMENC, strojne del., 2,40, 2. Zvonka DIVJAK, RTA, 3,21.

DVOSEDI — MEŠANO: 1. Solar — Sušnik, jeklovlek, 2,12, 2. Ipavec — Klemenc, RTA — strojne del., 2,38,2, 3. Rupar — Vidmar, jeklovlek — ŽIC, 2,38,8.

EKIPE: 1. ŽIC, 7,41,4, 2. I. ekipa jeklovleka, 7,55,3, 3. II. ekipa ŽIC, 9,8,7 SoLa

Železarne v sankanju. Tekmovanje bo posamično za ženske in moške ter ekipno.